

Ponedjeljak, 20. avgust 2007.

Svedok Dušan Dunjić

Otvorena sednica

Optuženi su pristupili Sudu

Početak u 14.28 h

Molim ustanite. Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju zaseda. Izvolite, sedite.

Predmet broj IT-04-84-T, Tužilaštvo protiv Ramusha Haradinaja i ostalih.

SUDIJA ORIE: Hvala. Dobar dan svima. S obzirom da se nismo videli već četiri nedelje, da kažem samo da ćemo sada nastaviti sa radom. No, pre toga, pozivamo tužioca da pozove na kratko unakrsno ispitivanje svedoka Dunjića, zatim ima nekoliko tema kojih bih želeo na kratko da se dotaknem, ali pre toga molim da pređemo na privatnu sednicu.

(privatna sednica)

sekretar: Sada smo na otvorenoj sednici, časni Sude.

SUDIJA ORIE: U redu. 13. jula 2007. godine, podnesen je zahtev da se doda jedan svedok, po Pravilu 92 bis, na spisak svedoka Tužilaštva. Sada želim da obavestim procesne stranke da je Pretresno veće odlučilo o tom pitanju, i ako nismo svoju odluku do kraja obrazložili na papiru, samo da obavestim stranke sada, da će Pretresno veće dozvoliti da se doda ovaj svedok na spisak svedoka Tužilaštva, ali po Pravilu 92 ter, a ne 92 bis. Zatim je iskrslalo jedno proceduralno pitanje u vezi sa načinom na koji će svedočenje svedoka 48 i 10 biti predočeno Pretresnom veću. Mislim da je Odbrana uložila prigovor na to da se ti svedoci čuju posredstvom video linka i to pre nego što je podnesen zahtev kojim je zatraženo da se ovo svedočenje izvodi video linkom. Iz istih razloga Pretresno veće je zaključilo da tu postoje bar neki novi elementi, i zbog toga Pretresno veće moli procesne stranke da do danas popodne odgovore na zahtev za podnesak svedočenje putem video linka za svedoke 48 i 10, ali da se ne ponavljaju oni argumenti koje je Odbrana već ranije iznela. Prema tome, samo da odgovorite na, eventualno, nove elemente koje je Odbrana našla u onome što se sada već pretvorilo u zahtev za video link. Naravno, poznato mi je da se ovim pitanjima bavimo prilično užurbano, ali i to je posledica ove pauze u radu koju smo imali. Ako ima nekih problema, naravno, očekujem da će mi stranke skrenuti pažnju na to. I na kraju, pozivam tužioca da do sutra odgovori na zahtev koji je podnela Odbrana Balaja, to je u vezi sa svedočenjem svedoka Roel Versonnena. No, koliko shvatio u međuvremenu, već je pripremljen podnesak i odgovor. I na osnovu mojih informacija, pitam se da li uopšte postoji više neki problem.

TUŽILAC RE: Mi smo obavestili pismom i *e-mailom*.

Fond za humanitarno pravo
dokumentovanje i pamćenje

SUDIJA ORIE: Da, šta nameravate da ucinite sa tim svedokom, no ne znam da li je to u potpunosti. Naime, zato sam i rekao da se pitam da li je time pitanje razrešeno. Pretpostavljam da jeste, ali ne želim da preuranim u svojim zaključcima, pa želim da čujem stranke.

ADVOKAT GUY-SMITH: Mislim da se time pitanje nije razrešilo. Ja ću imati jedan kratak razgovor sa gospodinom Reom tokom sledeće pauze i s obzirom na onaj podnesak koji je podneo tužilac, mislim da još uvek ostaje jedno otvoreno pitanje, pa je moguće da ćemo mi zatražiti da se odobri da naš odgovor damo do sutra.

SUDIJA ORIE: Da, naravno, ono što najviše zanima Pretresno veće je, da se razreši ovo pitanje hitnosti, jer je potrebno da se hitno postupi, ukoliko se učini da to pitanje nije razrešeno. Dakle, to je sve što sam ja imao na svom dnevnom redu kao hitna pitanja. Ima li još nečega, još nekih pitanja o kojima bi hitno trebalo da se razgovara ovde, pre nego što počnemo sa nastavkom svedočenja svedoka Dunjića.

ADVOKAT EMMERSON: Pa, časni Sude, samo kada je u pitanju vreme, kada je reč o ovom svedoku, imajući u vidu one svedoke koji treba da svedoče kasnije. Kao što znate, časni Sude, dobar deo svedočenja ovog svedoka predodjen je vidu 92 ter izjave i postojao je znatan broj priloga i pretpostavio sam da će on biti jedan od onih svedoka za kojeg će unakrsno ispitivanje biti poduže. Moja procena je da će biti potrebno dva dana. Pošto svedok koji je trebalo da svedoči u četvrtak, neće svedočiti u četvrtak, ja ne vidim sada da bi nas to dovelo u vremenski cajtnot.

SUDIJA ORIE: Da, ima pitanja o kojima bi i Pretresno veće želelo da se razgovara u četvrtak. No, u svakom slučaju čini mi se da imamo nešto prostora za sve to, s obzirom da je svedok koji je prvobitno bio predviđen za četvrtak odložen.

ADVOKAT GUY-SMITH: Da, i takođe, mi smo razgovarali među sobom o unakrsnom ispitivanju profesora Dunjića i nastojali smo da se što više uskladimo, tako da neće biti ponavljanja oblasti koje drugi branioci već dotaknu.

SUDIJA ORIE: Pretpostavljam, gospodine Harvey, da vi želite samo da se pridružite, i da potvrdite ono što je rekao gospodin Guy-Smith.

ADVOKAT HARVEY: Da, upravo to, hteo sam da kažem da se ja s ovim slažem.

SUDIJA ORIE: U redu. U tom slučaju, gospodine Dutertre, da li možete da nastavite sa svojim glavnim ispitivanjem profesora Dunjića. Ako sam dobro shvatio vama će biti potrebno za to 15 minuta. Pošto ste toliko tražili, ja vas molim da se toga pridržavate, kako biste dovršili svoje glavno ispitivanje profesora Dunjića.

(svedok je pristupio Sudu)

svedok: Dušan Dunjić

SUDIJA ORIE: Dobar dan, profesore Dunjiću, izvolite sedite. Profesore Dunjiću, citiram stranicu 6823 zapisnika sa ovog suđenja. To je zapisnik od 5. jula ove godine. Vi ste dali tada svečanu izjavu i rekli: "Svečano izjavljujem da ću govoriti istinu, celu istinu i ništa osim istine. " Vi i dalje imate obavezu, sada, pošto nastavljate sa svojim svedočenjem, da se pridržavate te svečane izjave koju ste dali 5. jula. Gospodin Dutertre će sada nastaviti sa ispitivanjem. To će biti kratak nastavak glavnog ispitivanja, a zatim će unakrsno ispitivanje voditi branioci. Gospodine Dutertre, možete nastaviti.

GLAVNO ISPITIVANJE – NASTAVAK: TUŽILAC DUTERTRE

TUŽILAC DUTERTRE: Hvala, gospodine predsedniče.

TUŽILAC DUTERTRE – PITANJE: Dobar dan profesore.

TUŽILAC DUTERTRE: Vidim da profesor ima neka lična dokumenta koja je doneo sa sobom, na stolu. Pretpostavljam da su to primerci 92 ter. Međutim, molim da on koristi primerke dokumenta po 92 ter koji se nalaze na desnoj strani njegovog stola. Možda bi sudska službenica mogla da mu pomogne. Gospodine predsedniče, sećate se da sam hteo da pokažem jedan video snimak. Taj video snimak pokazuje svedoka u vezi koga je Tužilaštvo podnelo jedan podnesak po Pravilu 92 bis. Mislim da još uvek nije donesena odluka o tome. Međutim, ukoliko bi ta osoba svedočila ovde, a on ima neke rezerve zbog toga što oseća da nije sasvim bezbedan, zamolio bih da sada pređemo na privatnu sednicu, ukoliko se Pretresno veće slaže sa tim.

SUDIJA ORIE: Gospodine Dutertre, na privatnoj sednici i dalje će se videti slika sa ovog video snimka, ne neće. U redu. Vidim da će možda biti i nekih prigovora branioca. Možda nešto kasnije, no sad....

(privatna sednica)

SUDIJA ORIE: Molim da sekretar to uradi. Gospodine Dutertre, kasnije ćete nam dati do znanja koji se deo video snimka ili koji se do ovog suđenja može objaviti, kako bismo znali.

sekretar: Sada smo ponovo na javnoj sednici.

SUDIJA ORIE: Dakle, dostavite nekakvu belešku sekretaru, pa ćemo nakon pauze odrediti šta ćemo staviti na uvid javnosti. Možete nastaviti.

TUŽILAC DUTERTRE: Hvala, časni Sude.

TUŽILAC DUTERTRE – PITANJE: Poslednje pitanje koje se tiče žrtve R-23. Reč je u stranicama 93. do 95. vaše izjave po Pravilu 92 ter. Tu kažete da se radi o muškarcu starom između 50 i 60 godina, da se radi o Isufu Hoxha, da je odeću identifikovao Vendim Hoxha.

Molim vas, recite Pretresnom veću, na osnovu kojih delova odeće je Vendim uspeo da identifikuje telo svoga oca?

SVEDOK DUNJIĆ – ODGOVOR: Samo momenat da pogledam. On je identifikovao odelo, to su sako i pantalone i džemper, kao i jedan plastični sat koji je digitalni, crni digitalni sat, koji je imao na ruci, koji smo mi skinuli.

TUŽILAC DUTERTRE – PITANJE: Hvala. Da li je bilo još nekih elemenata koje je prepoznao?

SVEDOK DUNJIĆ – ODGOVOR: Pa, ja sam rekao da smo mi vršili identifikaciju, ne samo preko odeće, nego i preko onih elemenata antropološko-forezičke koje smo mogli da pronađemo na telu. To znači, procenjena starost, antropološki, pol, visina i eventualno ako ima neko od oboljenja. Tako da smo na osnovu tog pola, životne dobi i visine i tih karakteristika forezičkih, uz pozitivnu identifikaciju odeće, izvršili njegovu identifikaciju.

TUŽILAC DUTERTRE: Hvala. Ja više nemam pitanja, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Hvala, gospodine Dutertre. Gospodine, sada će vas unakrsno ispitivati branilac gospodina Haradinaja, gospodin Emmerson. Izvolite.

UNAKRSNO ISPITIVANJE: ADVOKAT EMMERSON

ADVOKAT EMMERSON: Samo da utvrdimo da li svedok ima sa sobom celi onaj komplet registratora u boji, koji su bili pripremljeni u svrhu unakrsnog ispitivanja. Tu bi trebalo da budu jedan žuti i braon registrator, koji smo već koristili, a osim toga tu bi trebalo da bude jedan zeleni registrator sa dokumentima, jedan plavi registrator sa fotografijama i posmortem nalazima i jedan sivi koji će biti relevantniji nešto kasnije. Zamoliću da se gospodinu Dunjiću prvo da braon registrator.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Počeo bih, tako što ću vam postaviti nekoliko pitanja u vezi sa dva kompleta ljudskih ostataka na kojima je još u potpunosti ostalo tkivo, tj. meko tkivo, koje se vidi na fotografijama snimljenim 8. septembra, a koji su se, čini se, bili zavukli u onaj betonski deo kanala. Dakle, zamoliću da pogledate tabulator 2 u braon registratoru. Mislim da se to nalazi tamo, tamo iza 2a ćete videti deo transkripta vašeg iskaza koji ste davali pred ovim Međunarodnim Tribunalom u predmetu Milutinović, a iza oznake b, crno-bela fotografija, koja vam je bila pokazivana tokom tog svedočenja. Dakle, da se sada vratimo na ovaj deo transkripta, a fotografiju, molim vas, imajte na umu. Dakle, na strani 5271 transkripta u predmetu Milutinović, red 22, od vas je zatraženo da pogledate te fotografije i rečeno vam je to trebalo da se događa u vreme kada ste vi bili na lokaciji. Postavljeno vam je pitanje da li ovaj kanal, koji vidimo na ekranu, vi ste na toj strani, red 3, rekli sledeće: "Da, to je taj kanal. Ove dve fotografije snimljene su iz smera Radonjičkog/Radoniq jezera i mesta gde se kanal sužava prema Donjem Ratištu/ Ratishi i Ultë i Glođanu/Gllogjan. To je taj betonski deo kanala. Na drugoj fotografiji je nešto što sam ja video vlastitim očima, kada sam ja bio na licu mesta. Vidimo dva tela, uz desnu ivicu, zavisno od toga odakle se gleda, naravno. Dva tela koja su plutala i koja su kasnije pronađena u zemljom prekrivenom delu kanala, jer ovo, ovo je ovaj betonski deo. Nakon tog

betonskog dela ima jedan mali vodopad, a nakon čega je taj zemljani deo. U to vreme je puno kiše padalo, a ova dva tela i još jedno veće, pronađeno je u aprilu. " Ovde ću zastati na trenutak.

SUDIJA ORIE: Izvolite.

TUŽILAC DUTERTRE: Gospodine predsedniče, jedno tehničko pitanje, nije suštinsko pitanje. Sada već imamo preko 7. 000 stranica zapisnika, tako da, kada pominjemo registrator pod brojem 2, pa ako nekoliko nedelja kasnije to čitamo, malo smo izgubljeni, jer ne znamo tačno o kom se dokumentu radi. Ja naročito imam u vidu svedočenje svedoka 21. Na kraju, više se ne zna o kom je dokumentu reč. Možda bismo mogli zamoliti Odbranu da nam dâ precizniji broj identifikacije ili možda broj dokumenta kao dokaznog predmeta ili, pak, da se dodeli broj tom dokaznom predmetu dok radimo, kako bismo mogli znati o čemu se tačno radi, kada nekoliko nedelja kasnije čitamo zapisnik.

SUDIJA ORIE: Gospodin Emmerson je pročitao relevantne delove transkripta i pomenuo je stranice zapisnika iz predmeta iz koga je to uzeto, a koliko vidim radi se o javnoj sednici i mislim da je to dovoljno za prepoznavanje u kasnijoj fazi.

TUŽILAC DUTERTRE: Da, u slučaju ovog dokumenta to je tako. Međutim, u drugim slučajevima kada se radi o fotografiji ili drugoj vrsti dokumenata, teže je identifikovati tačno o kom se dokumentu radi.

SUDIJA ORIE: Pretpostavljam da kada gospodin Emmerson pominje bilo koji dokument koji je već ušao u dokazni spis, a mislim da ovaj jeste, da bi on, koliko god je to moguće, takođe, rekao i za potrebe zapisnika i broj dokaznog predmeta tih dokumenata.

ADVOKAT EMMERSON: Svakako ću to učiniti. Ovo je transkript, dokazni predmet D133, a fotografije koje su pokazane svedoku u toku njegovog svedočenja su fotografije D134. Ja ću, naravno, nastojati da to učinim sa svakim dokumentom.

SUDIJA ORIE: Mislim da bi bilo dobro da, takođe, pomenete, kada se radi o broju kao dokaznom predmetu, da kažete dokazni predmet broj taj i taj.

ADVOKAT EMMERSON: Da, međutim, da bi bilo jasno, mi koristimo indeks koji se nalazi u ovim registratorima i to se nalazi u desnom delu kolone. Tu su zapisani svi brojevi koji će biti korišćeni.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Svedoče, sada bih hteo da se vratim na ovaj deo vašeg svedočenja i to u predmetu Milutinović. Najpre da kažem, ja znam da su ovi delovi svedočenja vama već pokazani, da vam je to pokazao tužilac i da vam je postavljao neka pitanja o njima i mislim da jedno od pitanja koje ste vi pokrenuli, rekli ste, da kada se pominje tu mesec april, da mora da se radi o grešci, je li tako?

SVEDOK DUNJIĆ – ODGOVOR: Da. Evo, upravo, želeo bih da objasnim. Na tom suđenju koje ste citirali, u procesu protiv Milutinovića, meni su postavili pitanje i pokazali su ove dve fotografije. Ja sam objasnio ono što se vidi na tim fotografijama. Međutim, ili je to pogrešno protumačeno ili je prevedeno, ali, ja tada nisam bio u tom predmetu angažovan

zbog toga. Ja sam rekao da su to događaji koji su vezani za april mesec 1998. godine, da su to fotografije sa mesta koja su vezana za događaje koji su krenuli u aprilu, a mi smo ih radili u septembru. Meni je to vrlo dobro jasno bilo, nego je to, možda, samo napravljena greška da se to, ova tela viđena i snimljena u aprilu. To nije tačno. To su događaji koji su bili u aprilu, maju i to oko tog kanala.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Pa, neću insistirati na pojašnjenju ovog, gospodine Dunjiću, u ovom trenutku. Ja sam razumeo da vi kažete da je pominjanje aprila greška. Molim vas, da se, za sada, zadržimo, kada odgovarate na to pitanje, da se samo na tome zadržimo. Dakle, to je greška. Je li tako?

SVEDOK DUNJIĆ – ODGOVOR: Da, jeste.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: A sada bih hteo da vas pitam o sledećem. To je ona rečenica koja glasi: "A to što se nalazi na drugoj fotografiji, video sam vlastitim očima, kada sam bio na licu mesta. " Molim vas da sada ponovo razmislite o tom odgovoru. Da li ste vi videli ta dva tela, kako plutaju u ovom delu kanala, koji je bio betoniran, vlastitim očima, kada ste bili na licu mesta. Da ili ne?

SVEDOK DUNJIĆ – ODGOVOR: Tog prvog dana kad smo došli ja sam to video.

SUDIJA ORIE: Gospodine Dutertre.

TUŽILAC DUTERTRE: Pa, možda bi mogla svedoku da se pokaže fotografija, jer ja u svom registratoru to nemam, pa molim da proverimo da li on pred sobom ima tu fotografiju.

ADVOKAT EMMERSON: On to ima pred sobom, to je pod brojem 2. Ja sam rekao gospodinu Dutertreu i broj kao u dokaznom predmetu. To se nalazi otvoreno pred svedokom.

SUDIJA ORIE: U redu, nastavite.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Dakle, samo da nam bude do kraja jasan vaš odgovor. Vaše svedočenje je, da onog dana kada ste vi tamo stigli, vi ste vlastitim očima videli dva tela, neraspadnuta, koja se nalaze u delu kanala koji je betoniran. Je li tako?

SVEDOK DUNJIĆ – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: I, da ne bi bilo nikakve sumnje o tome, ako pogledate dokument pod brojem 1, u plavom registratoru, tu se nalazi bolja fotografija i to u boji, dokazni predmet D131, a referentni broj je u 0094103. Dakle, da ne bi bilo nikakve sumnje o tome, vaš iskaz je da ste vi videli ta dva tela koja se vide na toj fotografiji. Je li tako?

SVEDOK DUNJIĆ – ODGOVOR: Da. I ne samo ta dva tela, nego je, uzvodno u tom kanalu, viđeno i dosta životinja koje su bile uginule. Znači, stotinak metara pre toga.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Mene sada ne interesuju te životinje. Ovo je vrlo važno pitanje koje moramo da razjasnimo. Dakle, da li su ta dva tela, za koja vi kažete da ste ih videli u tom betoniranom kanala, da su se zaista tu i nalazila kada ste vi stigli, dakle, da su bila u kanalu i hoću da budem potpuno siguran da vam je data prilika da dobro razmislite o

svom odgovoru i da ste sigurni da ste videli ta dva tela u betoniranom delu kanala, kada ste vi tamo stigli.

SVEDOK DUNJIĆ – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: A da li vi, takođe, kažete i to da su ta dva tela kasnije bila uklonjena iz prirodnog dela kanjona?

SVEDOK DUNJIĆ – ODGOVOR: Kad kažem da su bila uklonjena, ona su plutala na vodi i pošto se voda kretala, mislim, nizvodno su se tela spuštala i jednostavno su se preko ovog prirodnog vodopada spustila u prirodni deo kanala. To podrazumeva 'uklonjeno', odnosno, kasnije su ta tela, verovatno u onoj grupi koju smo identifikovali iz prirodnog kanala, i nađena.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Hteo bih sada tu da se zadržimo, molim vas. Konkretno pitanje, za koje vas molim da na njega odgovorite sasvim jasno jeste, da li vi pred ovim Sudom kažete da su ta dva tela kasnije bila uklonjena ili izvađena, da su to učinili policajci, odnosno istraživački tim forenzičara i to iz onog dela kanjona i da su ih pregledali?

SVEDOK DUNJIĆ – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Ovde ima dva aspekta za koje ja tvrdim da ste vi pogrešili, a zatim ću detaljnije time da se pozabavim. Naime, fotografija koju sada imate pred sobom, koju vidite, gde se vide ta dva tela u kanalu, ta fotografija snimljena je, 8. septembra, ali ono što ja vama sugerišem je da do trenutka kada ste vi tamo stigli, ta dva tela već nisu bila tamo i da u betoniranom delu kanala nije bilo nikakvih tela, u onom trenutku kada ste vi tamo stigli. Dakle, to je moja prva teza. A druga teza, jeste, da ni jedno od ta dva tela se ne pojavljuje ni u jednom od izveštaja forenzičara, koji ste vi i vaš tim obavili, uključujući autopsije. Dakle, to je drugi deo moje teze. Razumete li me?

SVEDOK DUNJIĆ – ODGOVOR: Razumem. U odnosu na prvi i drugi deo vaše teze, ja bih sledeće rekao. Ja sam ta tela uočio, ja ne znam kad su ona fotografisana i ne znam kada su ta tela tim kanalom došla u prirodni tok. Činjenica je da mi nismo mogli da ih obeležimo i činjenica je da mi nismo mogli da ih povežemo sa onim telima koja smo našli u kanalu. Ali, s obzirom da je u kanalu bio veliki broj pronađenih tela, to je realna pretpostavka da su i ova tela u grupi onih koji su pronađena dole nizvodno.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Na detalje ćemo preći nešto kasnije. Ovi registratori koje vi imate, tu se nalaze sve fotografije tela koja su pronađena na licu mesta, a zatim i hotelu "Paštrik". Tu se takođe nalaze i izveštaji o autopsijama, koje ste vi i vaše kolege učinili, uključujući i zapisnik o odeći koja je pronađena sa ostacima, a u toku vašeg ispitivanja, ukoliko bude potrebno, uz to neko vreme koje će vama biti na raspolaganju do sutra, ja ću vas zamoliti da ponovo pogledate svaku od tih fotografija i izveštaja i da potvrdite, pred ovim Sudom, da ni jedno od tih tela koja se nalaze u izveštajima o autopsiji, nisu mogla biti ta dva tela, da je nemoguće da su to dva tela koja vidimo na fotografiji na početku. Prema tome, molim vas, da izvršite poređenje u odnosu na pol, zatim stanje raspadanja tela i odeće, koje ste vi i vaš tim izvršili, kako biste utvrdili da je nemoguće da je bilo koje od ta dva tela moglo biti među onim telima koja ste vi ispitali. Da li razumete šta vam kažem?

SVEDOK DUNJIĆ – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Pre nego što pređemo na to, međutim, hteo bih samo, ukoliko mi dopustite, da se vratim na onaj deo vašeg svedočenja, gde vi kažete da ste videli ta dva tela u kanalu. Pogledajte, molim vas, vašu izjavu po Pravilu 92 ter i to pasus 34, kao prvo. To se nalazi u zelenom registratoru koji vi imate pred sobom. Mislim da se nalazi na mnogim drugim mestima, to je u zelenom registratoru pod brojem 2. Pogledajte, molim vas, samo paragraf 34. Vi tu opisujete svoj dolazak na kanal i ja ću to sada pročitati na engleskom jeziku. „U početku, policija, vojska i sudija Gojković, pokazali su nam područje betoniranog dela kanala, pored koga smo mogli videti tela. Bilo je teško tačno reći o kom se broju tela radi, pošto su tela i delovi tela bili zajedno na gomili i delimično zatrpani zemljom. Takođe smo obavešteni da su viđena tela kako plutaju po kanalu. Iz različitih izvora čuli smo za to i ti ljudi su nam davali različite procene o kolikom broju se radi. Ne sećam se tačno ko nas je obavestio o tim telima, ili rekao tačan broj tih tela“. Da zastanemo ovde, za trenutak. Pošto sam vas podsetio na ono što ste rekli iz ovog pasusa, da li vi i dalje tvrdite da ste vi videli ta dva tela u betoniranom delu kanala, svojim vlastitim očima? Da ili ne?

SVEDOK DUNJIĆ – ODGOVOR: Pa, da, ja i dalje tvrdim, s tim, što ja moram da vam kažem, da, kad smo mi došli na taj kanal i kad su nam rekli ovo što sam dao u izjavi, ljudi koji su tu došli nekoliko dana pre toga, znači, istražni policajci, i pretpostavljam, istražni sudija, znači, oni su došli pre nego što smo mi došli na kanal, 11-og. , oni su videli, takođe, tela koja plutaju i koje je voda u tom betonskom kanalu nosila prema ovom prirodnom kanalu. Ja prenosim tu informaciju vama.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Vidite, u pasusu 34. vaše izjave, gospodine Dunjiću, vi jasno kažete, da ste videli tela pored kanala, pod čime ste pretpostavljam podrazumevali, tela na tlu, je li tako?

SVEDOK DUNJIĆ – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: I kažete da su ona bila delimično zatrpana. A zatim kažete da ste obavešteni da su drugi ljudi videli neka tela kako plutaju na kanalu. Dakle, ja vas ponovo molim da dobro razmislite, da li je ono što ste vi rekli pred Pretresnim većem u predmetu Milutinović i ono što ste ponovili ovde, kada sam počeo da vam postavljam pitanja, da li je to, dakle, nešto za šta vi kažete da ste vi sami to videli ili, pak, govorite o nečemu što vam je neko drugi rekao?

SVEDOK DUNJIĆ – ODGOVOR: Ovo što sam ovde rekao, odnosi se na tela pored kanala i koja sam ja video i u kojima sam učestvovao u radu. Ono što sam rekao u predmetu koji pominjete, Milutinovića, ja sam rekao u odnosu na događaje koji su se dešavali i na događaje oko ovog kanala. A ova dva tela sam ja video u tom kanalu, koja se vide na ovoj fotografiji koju ste mi prikazali. Prema tome, to su tri potpuno različite stvari. Jedno je ono što sam ja video, drugo je ono što se nalazi pored kanala i treća stvar je ono što sam, ovaj, što sam izjavio u procesu Milutinović.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Gospodine Dunjiću, uz najveće poštovanje, oni su svi postavili ista pitanja. Dakle, da li ste vi videli ta dva tela kako plutaju u betoniranom delu kanala i kakav je vaš odgovor? Kada ste vi tamo stigli, da li ste vi videli ta dva tela kako plutaju u kanalu? Da ili ne?

SVEDOK DUNJIĆ – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: A zašto to onda ne pominjete u pasusu 34? I zbog čega tu kažete da su vam drugi ljudi o tome rekli?

SVEDOK DUNJIĆ – ODGOVOR: Ja to ne mogu da objasnim, zašto nije rečeno u tom pasusu, ali ja sam govorio o celom događaju u kome sam ja učestvovao lično. Znači, ne mogu da se setim svih detalja, kao što kad se pročita nešto. U ovom trenutku ja se setim drugih, mnogo drugih detalja, koje, na primer, nisam spomenuo. Ili, ne spomenem u tom trenutku. Prema tome, ja zaista nemam drugo objašnjenje.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Ta dva tela bi bila vrlo očigledna, gospodine Dunjiću, je li tako, ako ste ih videli kada ste stigli?

TUŽILAC DUTERTRE: Gospodine predsedniče, više puta je postavljeno ovo pitanje i svedok je više puta odgovorio na njih i on je objasnio te razloge i zbog čega to nije na taj način rekao u pasusu 34. njegove izjave 92 ter. Ta pitanja su sada toliko puta ponovljena, ja nisam to brojao, ali to je suvišno.

SUDIJA ORIE: Pa, čini se da na to pitanje nije dat potpun odgovor. Gospodine Dunjiću, vi ste rekli, čini mi se, da ste možda izostavili dosta detalja. U paragrafu 34. , međutim, čini se da vi govorite vrlo konkretno o tome da su tela plutala. Naime, da ste obavješteni da su viđena tela kako plutaju po kanalu. Iz te formulacije bi se dalo zaključiti da su drugi ljudi to videli. Vi kažete o tome su nam govorili razni ljudi, a iz toga se može prilično sigurno zaključiti da se vi tačno sećate izvora informacije o telima koja su plutala kanalom, a to je, bar na prvi pogled, nešto sasvim drugo od onoga što nam vi danas kažete, a to je da ste sami, lično, videli ta tela kako plutaju, a ne da ste vi obavješteni da su tela viđena, iz čega se može zaključiti da niste vi sami to videli. I to je ono što vas pitam. To je ono što, zapravo, uznemirava gospodina Emmersona.

SVEDOK DUNJIĆ: Časni Sude, ja sam potpuno razumeo, mislim, sad kad se, posle ovog vremena i posle ove diskusije. Pazite, ovaj izjava u paragrafu 34. je data uopšteno. Znači, oni su videli, veliki broj ljudi je video i to su mi preneli kao informaciju. Ali, ova dva tela sam ja lično video. Prema tome, to su, ...ja ne znam kako da objasnim na drugi način. Jer mi smo...

SUDIJA ORIE: Nastavite gospodine Emmerson.

SVEDOK DUNJIĆ: Izvinjavam se. Ja sam u samom onom prirodnom kanalu, koji se nastavlja prema Radonjićkom/ Radoniq jezeru, mi smo tu izvadili veliki broj leševa, što potvrđuje iskaze koje sam ja čuo, da je tu bilo više leševa, plutalo. Potvrđuje taj iskaz koji je dat u paragrafu 34. A ova, konkretno ova dva leša sam ja video. Te sam fotografije, ...to su mi percipirane fotografije.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Dobro. A molim vas, onda, da pogledate 36. pasus svoje izjave. Molim da se svedoku za te potrebe da zeleni registrator, a on to ima pred sobom. Dakle, ako pogledate paragraf 36, fotografija koju vi tu pominjete, to je fotografija pod brojem 5 u zelenom registratoru i možda bi najlakše bilo, gospodine Dunjiću, da izvadite tu fotografiju iz registratora pod brojem 5 i pročitate zajedno sa svojom izjavom u pasusu 36,

jer ste vi obeležili tu fotografiju, opisujući šta se dogodilo i šta ste vi videli kada ste tamo stigli.

SVEDOK DUNJIĆ – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Dobro. I vi kažete: "Na slici, U0143054, ja sam obeležio krstićem i slovom A, mesto gde smo mi stigli toga dana. " I mislim da to možemo videti u aneksu 5, vidimo slovo A, neposredno desno od betoniranog dela kanala, a pored njega se nalazi zvezdica, je li tako?

SVEDOK DUNJIĆ – ODGOVOR: Da. Da.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Vi, takođe, kažete: "Takođe sam obeležio krstićem i slovom B, mesto gde su ležala tela u blizini zida i posle vodopada. " Vidite li to? A slovo B se vidi na toj fotografiji zajedno sa jednim nizom krstića koji se ne vide baš najlakše, ali ako malo pažljivije pogledate, to se vidi na ovoj kolor fotografiji. Na tlu, na zemlji pored zidova, a isto tako vidi se i jedan krstić niže dole, u onom delu gde je kanjon, iza vodopada. Vidite li to?

SVEDOK DUNJIĆ – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: A zatim kažete: "Strelicom i slovom D obeležio sam pravac u kome se išlo ka Dašinovcu/Dashinovc, a strelicom i slovom E obeležio sam smer *Ekonomije*. " Moje pitanje, gospodine Dunjiću je, ako ste vi videli ta dva tela kako plutaju u betoniranom delu kanala, kada ste vi stigli na lice mesta, zbog čega se onda ne nalaze dva krstića koja bi pokazivala gde su to u vodi bila ta dva tela, koja ste vi videli?

SVEDOK DUNJIĆ – ODGOVOR: Ja nisam obeležio ni gde su ostala tela pronađena, ovde. A mogu sada da i pokažem i da obeležim gde su ta dva tela viđena. Tačno ovde u kanalu, jer sam smatrao da svi oni koji nisu, ...ovde su samo lokacije gde su tela, grupa tela pronađena i ovo jedno koje je bilo nadomak samog, početku samog prirodnog kanala. Prema tome, nisu označena strelicom ni ostala mesta gde su pronađena tela. Tako da nisam smatrao ni da ovo treba nešto posebno da obeležavam. Pogotovo što to telo koje je viđeno, ja ne znam koje je od njih, od ova dva tela, gde su pronađena dalje u kanalu.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: U paragrafu 36, gospodine Dunjiću, vi opisujete prizor onako kako ste ga vi videli kada ste tamo stigli, zar ne?

SVEDOK DUNJIĆ – ODGOVOR: Ja ne opisujem prizor, nego opisujem lokaciju tih mesta na kojima smo mi radili.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Pa, da predemo, onda, ako mi dopustite, na vreme vašeg dolaska tamo. Kada ste tamo prvi put došli i nalazili se na tom mestu koje ste obeležili slovom A, da li ste vi bili zajedno sa gospodinom Aleksandrićem?

SVEDOK DUNJIĆ – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Dakle, onda možemo pretpostaviti da je i on morao videti ta dva tela kako plutaju u kanalu, u betonskom delu kanala. Je li tako?

SVEDOK DUNJIĆ – ODGOVOR: Mogu da pretpostavim, ali ne znam. Mislim, da li ih je video, da li je zapamtio, ili da li se seća, itd. Zaista to ne znam.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Zar vi niste razgovarali o ta dva tela i potrebi da se ona uklone?

SVEDOK DUNJIĆ – ODGOVOR: Razgovarali samo o tome, ali on nije bio siguran u to.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Razumem. Samo da nam bude sve jasno, molim vas. Kada ste vi, zapravo, stigli na taj kanal, gospodine Dunjiću? Pogledajte, molim vas, vašu izjavu, paragraf 25. i 27. U paragrafu 25. vi kažete: "Mislim da smo stigli u Peć/Pejë, na Kosovu, 10. septembra, oko podne. Bilo je to pre 10 godina, pa nisam sasvim siguran. " Vidite li to? A zatim, u pasusu 27. kažete: "Mislim i, opet nisam siguran, jer se to dogodilo pre mnogo vremena, da je MUP iz Dečana/Dečan, 10. septembra 1998. godine, kasno pre podne, nas odveo kolima u Dečane/Dečan do mesta gde se nalazio kanal, u blizini jezera Radonjić / Radoniq, gde su pronađeni posmrtni ostaci tela i delovi tela koje je pronašao MUP. " Vidite li to?

SVEDOK DUNJIĆ – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Hteo bih samo da nam ovde sve bude jasno. Vi niste otišli iz Beograda sve do tog jutra kada ste i stigli tamo. Vi ste, dakle, iz Beograda otišli u ovaj kraj, a zatim do kanala. Je li tako?

SVEDOK DUNJIĆ – ODGOVOR: Da, koliko mogu sad da se setim tog detalja.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Pa, možda vam možemo pomoći, koristeći neke od dokumenta koje imamo, gospodine Dunjiću. Kada ste mogli krenuti, najranije, koliko je moglo biti sati kada ste vi pošli da biste tamo stigli?

SVEDOK DUNJIĆ – ODGOVOR: Verujte, ne mogu da se setim precizno.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Ako pogledate ovaj zeleni registrator, pod brojem 3. tu ćete pronaći, samo, molim vas, malo strpljenja. Tu je aneks 3. uz vašu izjavu, po Pravilu 92 ter. Tu ćete pronaći zahtev koji je zabeležen kao zahtev koji je poslao sudija Gojković 9. septembra.

SUDIJA ORIE: Prethodna fotografiju koju je on pogledao je bila fotografija 65 ter 1519, a fotografija koju sada gledate je fotografija u aneksu 3. i izjavi po Pravilu 92 ter. No, čini se da njoj nije dodeljen broj 65 ter. Međutim, onaj drugi iz aneksa 5 je to imao.

ADVOKAT EMMERSON: Mislim da je to označeno kao 1D53 - 0207.

SUDIJA ORIE: Tako. Sad je to ušlo u zapisnik. Izvolite nastavite.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Reč je o zahtevu koji je poslat u Beograd, vašem Institut 9. septembra, gospodine Dunjiću, a iza tabulatora 4 imamo odgovor profesorice Veljković od 10. septembra. To vidite, to će biti aneks 4 vašoj izjavi. A reč je, dakle, o dokumentu 1D53/0209. Gospodine, da li vidite, kao prvo, ova dva dokumenta?

SVEDOK DUNJIĆ – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Hteo bih vam izneti tvrdnju, da ste vi i vaše kolege, tek 11. otputovali do tog kanala.

SVEDOK DUNJIĆ – ODGOVOR: Uočio sam to.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Ne znam da li ste dobro razumeli moje pitanje. Dakle, ja tvrdim da ste tek 11. septembra vi i vaše kolege otišli do kanala.

SVEDOK DUNJIĆ – ODGOVOR: Da, 11. Zato sam i rekao da se ne sećam dobro, tačno datuma 10, ali 11. postoji i beleška i postoji zapisnik o našem prisustvu i o našem radu, sa 11. septembrom. Znači, ja sam odmah rekao da nisam siguran posle toliko vremena, da li je 10. ili 11, ali 11. septembra smo bili na licu mesta.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Izvinjavam se. Još uvek mi nije potpuno jasan vaš odgovor. Da li, dakle, prihvatate, sada kada ste pogledali ove dokumente, da ste vi i gospodin Aleksandrić tek 11. prvi put bili na kanalu?

SVEDOK DUNJIĆ – ODGOVOR: Da, da, 11.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Hvala vam. Ako bismo, ... samo trenutak vas molim. Dakle, ako bismo pogledali, u tabulatoru 7 u ovom zelenom registratoru, tamo bismo našli vašu izjavu iz marta i aprila 2006. godine. U paragrafu 19. te vaše izjave, vi gospodine Dunjiću kažete da je 11. septembar bio prvi dan vašeg dolaska na lice mesta. Da li to možete da vidite? Vidite...

SUDIJA ORIE: Pretpostavljam da nemate nameru ponuditi tu izjavu na usvajanje, gospodine Emmerson.

ADVOKAT EMMERSON: Ne, neću. Samo tražim od svedoka da potvrdi da je ono što je navedeno u izjavi po 92 ter, zapravo pogrešno, a da je datum dolaska bio 11. ne 10.

SUDIJA ORIE: Bilo bi bolje, da se onda, identifikuje dokument po broju, onda da se pročita onaj deo izjave koji želite da se potvrdi, kako bi to bilo jasno za zapisnik.

ADVOKAT EMMERSON: Učiniću to sada.

SUDIJA ORIE: Reč je, naime, o dokumentu U0094903, paragraf 19 te izjave, u kojem piše: "11. septembra 1998. prvog dana od dolaska na lice mesta, smo počeli sa aktivnostima. " Izvolite nastavite.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Osim toga radi se o dokumentu Odbrane 1D07-0561, to govorim za zapisnik. Gospodine Dunjiću, mi smo ovde čuli iskaze nekih drugih svedoka koji su bili na licu mesta i ja tvrdim da je potpuno jasno da 11. u betonskom delu više nije bilo tela, da su ona nekuda drugde otišla. Samo na trenutak....

SUDIJA ORIE: Gospodine Emmerson, svedok je samo slegnuo ramenima, a to ne može da uđe u zapisnik. Čini se da se on ne slaže sa vama.

SVEDOK DUNJIĆ: Oprostite sudija, izvinjavam se, stvarno. Ja ne mogu da komentarišem ovaj komentar. To su izjavili svedoci, ako sam dobro razumeo.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Molim samo trenutak strpljenja. Zamoliću da se svedoku da žuti registrator. Molim da se pokaže dokument iza tabulatora 14. Reč je o paragrafima 85. i 86.

SUDIJA ORIE: Čini se da se tu radi o izjavi po Pravilu 92 ter, koju je dao Žarko Bajčetić. Taj dokument nema P broj, pa ću vas zamoliti da kasnije pronađete broj za zapisnik.

ADVOKAT EMMERSON: Da, da, to je P377.

SUDIJA ORIE: Izvolite, nastavite.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Dakle, paragrafi 85. i 86. Tu se govori o video snimku koji ću vam pokazati nakon prve pauze, gospodine Dunjiću. I tu stoji sledeće: "Što se tiče snimaka lica mesta kod kanala i u kanjonu, mora se naglasiti da dva tela koja se mogu videti na video snimku napravljenom 8. septembra, se ne mogu više videti na video snimcima napravljenim 9. i 10. Jedno telo nosi crvenu košulju, a drugo nosi plavu. Razlog zbog koga se ta dva tela više ne mogu videti pomenutih datuma, jeste taj što je 8. septembra obilna kiša prouzrokovala da voda odnese oba tela nizvodno prema jezeru. Znam to na osnovu toga što mi je kameraman rekao i zbog toga što je snimak različit od onog što smo videli 10. septembra. Kameraman je kazao da su tela bila prisutna 8. ali nisu bila prisutna 10. " Jeste li to videli?

SUDIJA ORIE: Gospodine Emmerson, vi ste čitali, samo da vidim da li je sve.... Sada možete nastaviti.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Dakle, taj svedok je svedočio ovde, pred Međunarodnim Tribunalom, i on je rekao da, prema onome što je video, da je siguran da u vreme kada je on došao na lice mesta kod kanala, 11-og, da ta tela više nisu bila tamo i da u tom betonskom delu kanala nije bilo tela. Dakle, gospodine, moliću vas da ponovo razmislite o tome kakva je bila situacija. Da li smatrate da je moguće da ste pogrešili u svom iskazu?

SVEDOK DUNJIĆ – ODGOVOR: Časni Sude, verujte da sad posle ovog svega što je povodom ova dva tela, ja sam ubeđen da sam ih video, ja drugačije ne znam. Ja sam, mislim, ja sam ubeđen i meni su te fotografije pred očima, da sam ih video. Ja zaista ne znam kako to drugačije da objasnim. Meni su slike ta dva tela pred očima.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Da. Razumem.

SVEDOK DUNJIĆ – ODGOVOR: Deset godina, ja zaista, sad me dovodite, mene dovodite u sumnju, da li sam video ili nisam. Razumete. A ja sam zapamtio te fotografije i zapamtio, ne fotografije, te slike koja sam video.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Mislim da sam vam do sada, gospodine Dunjiću, barem četiri puta dao priliku da mi kažete, da niste sigurni. Vi ste nam svaki put do sad rekli da ste sigurni. Da li sada tvrdite da više niste sigurni da ste ih videli?

SVEDOK DUNJIĆ – ODGOVOR: Ja zaista ne znam kako da odgovorim. Ja mogu da prihvatim, ali meni su slike i dalje žive, ono što sam ja video. Moguće da sam ja to vremenski napravio koincidenciju sa fotografijama i svim ostalim, ali ja sam video tela ispod. Ne znam kako da objasnim.

ADVOKAT EMMERSON: Ne znam da li bi ovo bio dobar momenat za kraću pauzu, jer moram ionako organizovati da se video snimak pusti svedoku, a to ne mogu da uradim ovako. Imamo neke tehničke probleme. To se može uraditi tokom pauze.

SUDIJA ORIE: Osim toga, ja nisam baš najbolje pazio na sat. Gospodine Emmerson, već nam je odavno isteklo vreme. Trebali smo da pođemo na pauzu. Mi se izvinjavamo i prevodiocima i tehničarima. Dakle, bićemo na pauzi do 16.25 časova.

(pauza)

SUDIJA ORIE: Molim sekretara da pređemo na poluzatvorenu sednicu.

(privatna sednica)

sekretar: Sada smo na javnoj sednici.

SUDIJA ORIE: Hvala sekretaru. Možemo ponovo uvesti svedoka. Koliko sam shvatio, zastupnik gospodina Balaja nije ostvario dogovor o poslednjem podnesku i zato očekujemo, ako želi, da dostavi još neki odgovor na pređašnji odgovor Tužilaštva, da to učini sutra.

ADVOKAT GUY-SMITH: U redu.

(svedok je pristupio Sudu)

SUDIJA ORIE: Profesore Dunjiću, morali smo urgentno da rešimo jedno proceduralno pitanje koje nije bilo vezano za vaš iskaz. Zato smo vas zamolili da pričekate. Hvala vam na razumevanju. Gospodine Emmerson, izvolite nastavite.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Sada ću vam pustiti jedan kratak video snimak. Zabeleženo je, da se tu radi o betonskom delu kanala i da je to snimljeno u 10 i 48 ujutro, 10. septembra. Tako da vas ne zbuni vreme koje se vidi na ekranu, jer je već naznačeno da je taj sat išao 12 sati unapred. Dakle, radi se o snimku koji pokriva period od 10,48 ujutro 10-og. Za zapisnik kažem da se radi o video snimku V0007064, dokazni predmet P721040, a na brojčaniku koji ćemo videti će stajati 2010, što znači 20 minuta i 10 sekundi. Molim vas da sada to pogledamo,

(video snimak)

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Još jedanput. Da li sad to vidite na ekranu gospodine?

SVEDOK DUNJIĆ – ODGOVOR: Ne.

SUDIJA ORIE: Ne. Molim poslužiteljicu da pomogne. Da li sve strane imaju iste poteškoće na e-court sistemu? Molimo sve strane da prebace na video kanal. Poslužiteljica je to napravila za svedoka. Dakle, ovo što sada vidimo, da li je to početni kadar?

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Gospodine Dunjiću da li imate snimak betonskog dela kanala, na ekranu?

SVEDOK DUNJIĆ – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Malo je mračno, ovako kako to gledamo na video kanalu, ali sa desne strane, kada pogledate, videćete da tu nema nikakvih tragova posmrtnih ostataka koji bi plutali u tom betonskom delu kanala, na ovom video snimku. Da li to vidite? Možemo to da pustimo na kratko.

(video snimak)

SVEDOK DUNJIĆ – ODGOVOR: U ovom delu se ne vide tela. Ali, na početku, ako možete da vratite na početak.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: U redu.

SVEDOK DUNJIĆ – ODGOVOR: Ovde na početku, iza datuma i godine i ispred PM, stiče se utisak kao da su tela.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Molim vas da pogledate fotografiju u onom plavom registratoru. To je iza tabulatora 1 gospodine Dunjiću. Tamo su dva predmeta koja plutaju, sad da li se radi o komadima drveta ili nečemu, ali u svakom slučaju, u centru kanala su.

SVEDOK DUNJIĆ – ODGOVOR: U centru kanala i u sredini ove četvrte kaskade, a dva tela se nalaze bočno uz, na fotografijama, bočno uz ovu ivicu zida betonskog kanala. Na fotografiji, a ovde ih ne vidim.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Hvala. Ovaj video snimak nam više neće trebati.

SUDIJA ORIE: Gospodine Emmerson, kažete da ste gotovi sa videom. Ali prvo bih hteo da ponovo pogledam prvu sliku.

ADVOKAT EMMERSON: Pustićemo odatle.

(video snimak)

SUDIJA ORIE: To mesto gde se nalaze, na fotografiji, ta tela, da li je taj deo kanala, po mišljenju Odbrane, nešto što se vidi ovde na prvom snimku? Jer, ja kad ovako pogledam, meni izgleda, ... voleo bih, dakle, da se ponovo vrati snimak. U redu. Tako. Vidimo ovu prvu kaskadu, koja je najbliže ovom prirodnom neobrađenom delu. Onda idemo na drugi

nivo, horizontalni, koja je nešto više, vidimo početak trećeg nivoa nešto kasnije. Koliko sam ja shvatio i upoređujući ono što se vidi od zida, jako je mali deo, možda metar ili dva tog zida vidljiv na snimku, tog mesta gde se tela vide na fotografiji.

ADVOKAT EMMERSON: Razumem šta kažete.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Gospodine Dunjiću, vi ste u svojoj izjavi, u paragrafu 75. rekli da su kiše počele nekoliko dana nakon vašeg dolaska na lice mesta. Je li tako?

SVEDOK DUNJIĆ – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Možemo li, dakle, da pretpostavimo, da je u prvih nekoliko dana nakon vašeg dolaska bilo moguće izvući posmrtnu ostatku?

SVEDOK DUNJIĆ – ODGOVOR: 11. i 12. kad smo bili na licu mesta bilo je i veoma toplo i bilo je moguće izvlačiti tela. Mi smo napravili pauzu, prekid, ako se ne varam, do 15. septembra, zbog kiša, pa smo nastavili kasnije.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Da bi sve bilo jasno, između 13. i 14. se tela nisu izvlačila zbog toga što je kiša bila tako jaka. Da li sam vas dobro razumeo?

SVEDOK DUNJIĆ – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: A onda 15. , vi to kažete u paragrafu 76. svoje izjave, je ponovo posle podne započela operacija izvlačenja. Je li tako?

SVEDOK DUNJIĆ – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Međutim, većina ostataka koje ste pregledali vi i vaš tim, to su ona tela koja su bila izvučena 11. i 12. , zar ne?

SVEDOK DUNJIĆ – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Ronioci su došli 12. već, zar ne?

SVEDOK DUNJIĆ – ODGOVOR: Ne znam tačno, ali čini mi se da je bilo 12. Imam podatak napisan, ali ja ne znam tačno datum.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Da, da. To ćemo uskoro pogledati. Dakle, ako je bilo sasvim moguće da se ta tela izvuku 11. i 12. , da je vreme bilo toplo, da nije bilo nikakvih prepreka, da li znate koji bi bio razlog zbog kojeg, ako su ta dva tela bila tamo u kanalu, u betonskom delu, kada ste došli 11, dakle, zbog čega ona nisu izvučena u ta prva dva dana?

SVEDOK DUNJIĆ – ODGOVOR: Poštovani sudija, časni Sude, ja sam razmišljao, sad u pauzi, o ovome o čemu smo do sada raspravljali. Ja sam, zaista, u velikoj dilemi, u dilemi sam kao svedok. U mojoj glavi su žive slike da sam to video i stičem utisak da su mi te žive slike, ta dva leša u kanalu i da sam ih ja video. Predočena ova dokumenta i ovo sve ostalo što smo videli, i izjavu svedoka koji je snimao video snimku, nesumnjivo navode na to da su tela 10. već da 10. već nisu bila u kanalu. Ali su meni ostale žive slike i sad sam u dilemi, ljudskoj dilemi, i kao lekar, da li je to što sam ja video, ili su to slike koje sam ja video, ove fotografije. Ja sam zaista u dilemi. Ja ne želim da bilo šta dovedem u sumnju, kao svedok, ja izražavam svoju ljudsku dilemu oko toga, a ostalo mi je da sam u glavi, da sam ja te leševe video.

SUDIJA ORIE: Profesore Dunjiću, da možda nekako skratimo. Pretresno veće je, dakle, shvatilo da imate određenu poteškoću da pomirite jedan jako živi vizuelni utisak, naime, da ste videli ta tela, dakle, da to nekako pomirite sa ovim drugim informacijama koje ste dobili sada, naime, to su iskazi drugih svedoka i druge informacije. Jesam li vas dobro razumeo? Gospodine Emerson, mislim da se radi o situaciji koja jednostavno nije rešena i tako je ostalo.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Razumem. Molim vas da sada pogledate onaj zeleni registrator, tabulator 1, u kojem se na engleskom vide zabeleške sa vašeg sastanka sa gospodinom Dutertreom, 3. jula ove godine, kada su vam postavljena pitanja o ova dva tela, koja smo videli na fotografiji iz onog plavog registratora. Dakle, tu govorim o fotografiji D31. Ja ne znam kako dobro govorite engleski. Molim vas, pogledajte tabulator broj 1, a ne iza tabulatora broj 2. Da, da, dobar je registrator, samo onaj raniji tabulator. Radi se o dokumentu od samo jedne stranice, iza 1. Da li vi razumete engleski?

SVEDOK DUNJIĆ – ODGOVOR: Da, pomalo.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Dozvolite da vas ja provedem kroz taj dokument. Gospodin Dutertre vam je pokazao transkript vašeg iskaza iz predmeta Milutinović i fotografiju koju ste malopre pogledali. Vi tu ponavljate u, iz ove prve dve tačke, da ste barem mislili da ste u to vreme videli ta dva tela, a u ovoj drugoj tački kažete da su se „ova tela kasnije pojavila u ovom zemljanom delu kanala, što je bilo zbog jakih kiša koje su odgurale tela niz kanal. Videli smo ta plutajuća tela kada smo stigli i počeli sa radom. “ Pod 4. tačkom kažete da su „ta dva plutajuća tela kasnije izvučena. Pretpostavljam da su to bila dva tela i da se nalaze među telima koja su kasnije izvađena iz ovog zemljanog dela kanala. Radi se o telima dvojice muškaraca koji bi mogli, naglašavam, *moгли* biti R-20 i R-21. Drugim rečima, svako od R-20 nadalje koje je pronađeno u ovom nebetoniranom delu kanala. “ Da li to vidite?

SVEDOK DUNJIĆ – ODGOVOR: *Ne čuje ste odgovor.*

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Mislim da odgovor svedoka nije ušao u zapisnik. Dakle, gospodine, vi ste razumeli ovo što sam vam čitao?

SVEDOK DUNJIĆ – ODGOVOR: Da, da.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Sada ću vam zamoliti, da ponovo kažete, da li ste sigurni u ono čega kažete da se sećate, gospodine Dunjiću. Vi ste Tužilaštvu rekli da su ta dva tela bila izvučena iz ovog zemljanog dela kanala. Da li je to ono što i dalje kažete pred ovim Sudom?

SVEDOK DUNJIĆ – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Da li se vi toga sećate?

SVEDOK DUNJIĆ – ODGOVOR: Obradujući tela, obdukcijom tela R-20 i R-21, znači to su tela koja su pronađena u kanalu i muške osobe koje su, odnosno osobe koje su mogle da odgovaraju ovim na fotografijama, ja sam mislio upravo na to, da je moguće da su to osobe ove dve iz kanala.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Samo da bude sve potpuno jasno. Ono što ste nam ranije, u toku današnjeg dana rekli i ono što ste rekli gospodinu Dutertreu, tokom razgovora ranije i što je ono što ste rekli u predmetu Milutinović, bilo je, ne da je moguće da su ta dva tela bila izvučena, nego da jesu bila izvučena i da se ovde, u ovoj konkretnoj situaciji, možda radi o R-20 i R-21. Ja vas sad pitam, da li ste potpuno sigurni da su ova dva tela koja se vide na onoj fotografiji, zapravo tela koja su izvađena iz kanjona? Bez obzira na to o kome se, možda, radilo. Da li, dakle, možete reći da su ta dva tela, tela koja su izvađena iz kanjona i koja je kasnije pregledao vaš tim?

SVEDOK DUNJIĆ – ODGOVOR: Ja moram da pođem u svom odgovoru od sledećeg, a to znači, da je ekipa koja je vršila pretragu kanala, ovog prirodnog kanala, vodotoka prema Radonjićkom/ Radoniq jezeru izvukla sva tela koja je pronašla, a da su po nekim antropometrijskim karakteristikama koje smo mogli da uočimo na ovoj fotografiji, moguće je da pripadaju R-20 i R-21. To nije apsolutno sigurno, to je samo mogućnost.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Da. Pa dobro, da ispitamo onda to.

SUDIJA ORIE: Gospodine Emmerson, na 22. stranici, u sedmom redu današnjeg svedočenja, već se jasno vidi, svedok je rekao: "S obzirom na činjenicu da je u kanalu pronađen veliki broj tela, realno je pretpostaviti da su ta dva tela bila u grupi tela koja su pronađena nizvodno. " Iz toga se već jasno vidi da, bar po mišljenju ovog stručnog svedoka, to nije bilo čvrsto utvrđeno, da oni jesu bili u toj grupi. Prema tome, to bi onda značilo, ukoliko biste bili u stanju da pozitivno identifikujete R-20 i R-21, kao ta dva tela koja se vide na fotografiji kako plutaju, mi tada ne bismo očekivali da svedok to potpiše. Prema tome, detaljne informacije o telima koje plutaju nedostaju. Vidite da je to dosta neodređeno, da su te informacije dosta neodređene i one skoro automatski onemogućavaju da stručni svedok, uporedi ta tela koja su pronađena i tela koja se vide na fotografiji.

ADVOKAT EMMERSON: Molim za samo malo strpljenja, da mi samo date malo vremena. Sasvim je moguće da se učini to poređenje i ja molim da mi dopustite da nastavim sa ispitivanjem.

SUDIJA ORIE: Da, ali bi poređenje samo moglo biti negativno. U redu, nastavite, molim vas. Nisam hteo da se ponovo vraćamo na tu temu koja je donekle već bila obrađena i to od strane ovog svedoka.

ADVOKAT EMMERSON: Pa, mislim na 44. stranici u 11. redu, svedok je rekao, a jedna reč nedostaje u zapisniku, da je moguće da se poredе određene antropomorfne karakteristike sa fotografije i da se vidi da li postoji podudarnost.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Ja bih hteo gospodine Dunjiću, da vas zamolim, dakle, da uporedite karakteristike na fotografijama, recimo, na primer, ako pogledamo pod brojem 2 i 3, u ovoj zbirci dokumenata. Vidite li te fotografije i ta dva skupa ostataka, vidite li ih? Ukoliko pogledate dokumenta pod brojem 2 i 3, to je u plavom registratoru. Možda bi bilo dobro da samo to imate pred sobom, jer bi inače sve moglo postati malo komplikovano. U beleškama sa pripremnog sastanka, mi vidimo da ste vi setili da oba tela koja ste mogli videti u kanalu, da su oba ta tela muška. Na osnovu čega ste vi došli do tog zaključka?

SVEDOK DUNJIĆ – ODGOVOR: Na osnovu ovih fotografija koje su relativno jasne, vidi se da se radi o odraslim osobama. Jedna osoba ima pantalone i konstitucionalno bi odgovarala da je muškarac. Druga osoba, mada je to teško raspoznati, takođe, po konstituciji bi mogla da bude muškarac, s tim, ... ja moram da skrenem pažnju da ovo što se vidi kao crvena boja, to je pre deo tela, nego deo odeće na prvom lešu sa pantalonama, kao i na ovom drugom telu.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: U redu. Molim vas, onda, da se samo na trenutak sada usredsredimo na ovu fotografiju koja se nalazi pod brojem 2.

ADVOKAT EMMERSON: Za zapisnik da kažem, da je to dokazni predmet D43.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Možemo se složiti, pretpostavljam gospodine Dunjiću, da su odrasle osobe na toj fotografiji odevene u bele pantalone. Je li tako?

SVEDOK DUNJIĆ – ODGOVOR: Pa tako izgleda, mada je jedna nogavica nešto tamnije boje.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Da. No, jasno je da se radi o pantalonama svetle boje, zar ne?

SVEDOK DUNJIĆ – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: I čini se da ta tela imaju svo tkivo, meka tkiva, je li tako?

SVEDOK DUNJIĆ – ODGOVOR: To ne bih mogao da tvrdim.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: U redu. Pretpostavljam da možete reći nešto u tom pogledu o torzu tela pod brojem 3. To je D44, jer vidimo tu da je to obnaženo, taj deo dela.

SVEDOK DUNJIĆ – ODGOVOR: Pa, jeste on obnažen, kao da je deo odeće u gornjoj polovini trupa, znači preko glave, a donji deo je u nivou butina. A da se ovde na fotografiji vidi deo leđa i zadnjični predeo.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: A možete li da mi potvrdite, gospodine Dunjiću, da tu vidimo, kako se čini, da vidimo zapravo butine, odnosno zadnjicu ovog tela koje ima tkivo na sebi?

SVEDOK DUNJIĆ – ODGOVOR: Da i sa očuvanim većim delom tkiva.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: U redu. Hvala. Molim vas da sada pogledamo telo koje se vidi pod brojem 2. To će reći, fotografija D43 i, imajući u vidu tu fotografiju, hteo bih da pogledamo, zajedno, preostale posmrtno ostatke koji su pronađeni niže u kanalu. To se sve nalazi u toj zbirci. Ako pogledate iza broja 4, tu postoji jedan prekid u rednim brojevima i prelazi se odmah na broj 18, a to je, kako biste vi mogli da se podsetite na brojeve, jer su preostali brojevi od broja 18 do 35, brojevi pod R, koji su dodeljivani svakom od tih posmrtnih ostataka. Ako pogledate pod brojem 18, na primer, videćete da su to fotografije koje su napravljene na licu mesta, a zatim fotografije sa autopsije, a zatim fotografije odeće, ukoliko postoji, mada ne u ovom slučaju, jer tu nije bilo odeće. A zatim sledi zapisnik o ekspertizi na srpskom, a zatim sledi prevod na engleski jezik. I ako

pogledamo sada polako, jedno po jedno, možemo isključiti broj R-18, jer se tu radi o delimično nagorelom telu žene. Je li tako?

SVEDOK DUNJIĆ – ODGOVOR: Koliko znam R- 18 je bilo žensko telo.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Hvala. A da li se slažete da, dakle, možemo isključiti da je R-18 mogući kandidat?

SVEDOK DUNJIĆ – ODGOVOR: Da. Možemo da ga isključimo.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Dobro. R-18-1 je deo lobanje, za koju se kasnije utvrdilo da je pripadala istom telu, kao R-32.

SVEDOK DUNJIĆ – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: A to je, takođe, bilo telo žene bez odeće. Je li tako?

SVEDOK DUNJIĆ – ODGOVOR: *(Ne čuje se)*

SUDIJA ORIE: Gospodine Emmerson, izvinite što vas prekidam. Kada smo nešto ranije govorili o poređenju, ja sam rekao da poređenje nema mnogo smisla ukoliko nedostaje puno detalja o ovim telima, bar kada su fotografije u pitanju. No, sada, u ovom poređenju, ako ja to tako razume, vi hoćete da uporedite slučajeve gde postoje jasne razlike i tako da možete da dođete do negativne identifikacije. No, pre nego što prodemo kroz sve ove slike, zar ne bi bilo bolje da zatražite od svedoka da pogleda one delove materijala koje ste mu vi dali na uvid i da ga upitate, kada pogleda to, da li postoje bilo koji podaci koji ne bi ukazivali na takve razlike, koji bi dopuštale negativnu identifikaciju, pa da se onda usredsredimo isključivo na one slike tih pronađenih tela i one autopsije gde svedok kaže da se one ne bi mogle isključiti. Profesore Dunjiću, da li razumete šta pokušavam da postignem ovim? Vi ste verovatno primetili već da, kada vas je gospodin Emmerson uputio na telo broj 18, da je rekao, na osnovu fotografije, autopsije, itd. , itd. , ovde se ne radi o muškom telu, to je žensko telo, nema svo tkivo. Prema tome, te razlike ne bi čak ni dopuštale mogućnost da su ta dva tela, koja su viđena kako plutaju u kanalu, u onom betonskom delu, mogla biti identična telu pod brojem R-18. Pretresno veće bi htelo da vi učinite sledeće, a izvinjavam se ako sam vam pokvario veće time. Dakle, mi bismo vas zamolili da pogledate ovaj plavi registrator, da pogledate sva numerisana mesta, dakle sve ove dokumente pod brojevima i da vidite, da li, bilo koje od tih tela, kod kojih vi ne možete tačno da utvrdite razlike između onoga što ste vi ustanovili o onim telima, koje ste videli na fotografijama kako plutaju na vodi, da vi smatrate, da je još uvek moguće, da su te fotografije, tih tela koja su pronađena nešto niže u kanalu, da bi to mogla biti tela koja su prikazana na fotografiji, a onda bi gospodin Emmerson sutra, možda mogao, da vas uputi na ona tela za koja vi smatrate da je moguće da su to ista ona dva tela koja su viđena kako plutaju na kanalu, na fotografiji i da bi zatim onda on mogao nešto detaljnije da vas pita o tome, a time bismo onda isključili sva ona tela koja nisu muška. Razumete šta hoću da kažem?

ADVOKAT EMMERSON: A kako bih ja pomogao u ovom zadatku, gospodine Dunjiću...

SUDIJA ORIE: Da, ali vas molim da samo kažete na koje detalje da obrati pažnju.

ADVOKAT EMMERSON: Dakle, da li mogu, takođe, da vas zamolim da imate u vidu i stepen raspadnutosti tela.

SUDIJA ORIE: Da, molim vas, da ga zamolite da, na koje stvari da obrati pažnju. Dakle, pol...

ADVOKAT EMMERSON: Pol, zatim stanje raspadnutosti i odeća, onako kako je zabeleženo bilo na fotografijama u hotelu "Paštrik" ili, pak, u izveštajima o autopsijama, gde se navodi odeća uz posmrtno ostatke koji su pronađeni. Prema tome, na primer, ja bih vam sad ovde ustvrdio, da nema nijednog tela, od tela obeležena brojem R-18 do R-35, da nema ni jednog tela koje je moglo biti telo muškarca koji je odeven u svetle pantalone, na primer. A vi imate, relativno detaljne podatke o odeći i o stepenu truleži tela. I, na primer, u slučaju R-20, koji je jedno od tela koje ste vi pomenuli, možda bi bilo korisno da znate da je gospodin Aleksandrić svedočio da je, s obzirom na stepen saponifikacije, telo R-20 moralo biti na tom mestu gde je pronađeno, nekoliko nedelja već, a to se nalazi u zapisniku, na stranici 6794. Dakle, ako možete da obratite pažnju na te elemente noćas, pa da nam kažete koja bi tela bili mogući kandidati da su ona dva tela, a osim toga, čini se da još jedno telo nedostaje u izveštajima o autopsiji, a to je telo pod brojevima 4 A i B, to su fotografije koje su napravljene 8. septembra. Tu se nalazi jedno telo, gde vidimo kako pluta u onom prirodnom delu kanjona, a za koje se čini da takođe ne odgovara ni jednom od izveštaja o autopsiji. Pa vas molim da i to telo obuhvatite, koliko god je to moguće, kada vršite to poređenje tela, za koje smo vas zamolili da obavite.

SUDIJA ORIE: Profesore Dunjiću, možda bismo mogli da vam damo i ovaj deo transkripta, pošto vidim da vi razumete engleski, pretpostavljam da znate engleski dovoljno dobro. Dakle, možda bi vam bilo korisno da imate i taj transkript kao neku vrstu okvira koji će vam pomoći u vašem domaćem zadatku večeras. A izvinjavam se, u svakom slučaju, što vas tako opterećujemo.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Ja ću se sada vratiti na taj aspekt. Dakle, ja ću se vratiti na taj aspekt vašeg svedočenja sutra, a sada molim da sudski službenik uzme ovaj plavi registrator da ponovo da svedoku zeleni registrator, a da profesoru Dunjiću da plavi da ponese to sa sobom.

SUDIJA ORIE: Da.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Gospodine svedoče, molim vas da sada pogledate broj 8 u zelenom registratoru. Hteo bih da vas upitam o još nekim prividnim anomalijama. Ovo je izjava svedoka Gorana Jovovića, za koga je zabeleženo da je kriminalistički tehničar. To je dokument Odbrane 1D530211 i to se nalazi u engleskoj verziji, pod 8A i na srpskom pod 8B, odnosno izvinjavam se, original je engleski, a prevod je na albanski. Prema tome, možemo raditi sa engleskom verzijom, molim vas. U 11. pasusu, hteo bih samo da pogledamo 2 pasusa, ovde zajedno, glasi ovako, to ću polako da čitam: "Odmah smo počeli sa radom, zajedno sa stručnjacima sudske medicine i nekim pomoćnicima iz mesnog preduzeća za pogrebe. Mi smo počeli da ekshumiramo tela koja su se tamo nalazila. Moj zadatak je bio da fiksiram i obeležim sve dokaze na licu mesta. Pored tela pronađeni su i drugi dokazi. Jedno ćebence za bebu otkriveno je pored tela. Kada je to ćebe otvoreno, kosti

vrlo malog ljudskog bića su pronađene. Te kosti bile su pokrivene malim džemperom za bebu sa dugmetima, a isto tako pronađena je i cucla i pelene u ovom ćebencetu. " A zatim vas molim da pogledate paragraf 33. ove izjave. Tu stoji ovako, „sećam se takođe, da je prvog dana kada sam bio na kanalu, novinar Miroslav Lazanski se pojavio na mestu zločina. Kada je obavешten o nalazu ostataka bebe na tom mestu, on je zatražio da mu dam fotografije. Nakon što sam zatražio odobrenje mojih nadređenih..."

SUDIJA HOEPFEL: Gospodine Emmerson, koji to pasus sada čitate.

ADVOKAT EMMERSON: 33.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Dakle, "Nakon što sam dobio odobrenje svojih nadređenih dao sam mu nekoliko fotografija ostataka te bebe. " Gospodine Dunjiću, nije istina, zar ne, da su pronađene bilo kakve kosti bebe ili malog deteta i da je vaš tim vršio istragu?

SVEDOK DUNJIĆ – ODGOVOR: U pravu ste. Ali, mogu da objasnim. To što je pronađena cucla na licu mesta, mi smo mislili da postoji beba, odnosno da postoji neko dete. Ni jedno telo, odnosno, ni jedna kost koja je tamo bila pored kanala, nisu bile dečije kosti, odnosno kosti bebe. Ostala je dilema, odakle cucla. I ja sad moram da svedočim i da kažem, da smo se mi raspitivali, kada su dolazile osobe za identifikaciju, da li je neko bio sa bebom ili detetom, bilo ženska, bilo muška osoba, i onda smo dobili podatak da su dvojica Albanaca koji su išli iz Prizrena/Prizren, autobusom i uhvaćena, tu su i njihova imena, jedan od njih je išao da kupi stvari za bebu i on je tada izvučen iz autobusa, ako se ne varam to je svedočila Olga Gašin i on je izvučen iz autobusa, jer je prethodnog dana, kada je bio autobus zaustavljen u kome se on nalazio...

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Ja bih sada prekinuo svedoka, u ovom trenutku, jer već su donesene neke odluke u vezi sa ovim aspektom svedočenja, a ovo nije u skladu sa zapisnikom prvobitne izjave svedoka, pa bi bilo potrebno da se zaobiđe ta sudska odluka. Dakle, gospodine svedoče, vama je postavljeno relativno jednostavno pitanje. Kada gospodin Jovović kaže da su pronađene kosti veoma male ljudske osobe, to nije tačno, je li tako?

SVEDOK DUNJIĆ – ODGOVOR: To nije tačno. Ja to ne mogu da prihvatim, jer mi kao stručnjaci to nismo utvrdili, a on je ipak...

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: U redu. U redu. Razumem. Pogledajte, molim vas, sada 18. pasus njegove izjave. Hteo bih samo da vas zamolim da nešto ovde pojašnjete. On u 18. pasusu kaže, sada ću to polako pročitati: "U početku prirodnog dela kanala pronađen je jedan automobil u vodi. U prtljažniku toga automobila marke *Opel Kadet*, pronađeno je telo žene za koju se kasnije utvrdilo da je Ilira Frrokaj. Sećam se da je to bilo telo obeleženo brojem 18 u toku ekshumacije. Prtljažnik smo otvorili ja i

(Izbrisano po nalogu Pretresnog veća)

Nakon što smo ga otvorili, pronašli smo u njemu telo potpuno gole žene. Nije bilo nikakve odeće ni u prtljažniku. " Vidite li taj deo?

Fond za humanitarno pravo
dokumentovanje i pamćenje

SVEDOK DUNJIĆ – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Da se zadržimo ovde koji trenutak. Pogledajte, molim vas, sada pod brojem 9 izjavu (...) (*Izbrisano po nalogu Pretresnog veća*) (...) dakle, čoveka koji se pominje ovde, a to je dokazni predmet 1D07-0238. I molim vas da sada pogledate 24. pasus te izjave.

SVEDOK DUNJIĆ – ODGOVOR: Njegova izjava, da.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: To je pod brojem 9. I opet je onaj redosled, prvo je engleska verzija, pa onda albanska. Gledam paragraf 24 i to poslednja 4 retka u tom pasusu, gde ovaj svedok, tako se beleži da je rekao, kaže: "U kanjonu sam video otvoreni crveni *Opel Kadet* na krovu. U blizini kola nalazila su se dva tela, tela muškarca i žene. Kasnije su to žensko i muško telo identifikovani, to je bio bračni par Albanaca, katolika, koji su verovatno bili bačeni u kanjon zajedno sa autom. " A u pasusu 25 on nastavlja, i kaže: "Nakon što su ova tela identifikovana, porodica je dovedena na lice mesta da pogleda automobil marke *Opel Kadet*, crvene boje, oni su prepoznali taj auto kao auto koji je pripadao tom bračnom paru, a ova tela su bila delimično nagorela. " Vidite li taj deo?

SVEDOK DUNJIĆ – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Da pogledamo sada paragrafe 32. i 33. te izjave, jer on tamo dalje kaže: "Ta dva tela u kanjonu, gde je bio crveni *Opel Kadet*, izvučena su uz pomoć vatrogasne brigade koja nam je dala merdevine da se spustimo u kanjon i jedan konopac da izvučemo vreće sa telima na gornji nivo. " U idućem paragrafu kaže: "U crvenom *Opel Kadetu* je u prtljažniku došlo do vatre, što me navelo da mislim da su ta dva tela bila ubijena, stavljena u prtljažnik *Opel Kadeta* i zapaljena, verovatno korišćenjem benzina kako bi se zapalilo. Automobil je, verovatno, bio gurnut u kanjon. U prtljažniku automobila pronađena je crna majica, a tela su bila 2 do 3 metra udaljena. Automobil se nalazio na krovu, u kanjonu, gde sam ga ja našao. Kasnije su rođaci identifikovali vozilo, barem mislim, i on je tad okrenut na pravu stranu. Mislim da se tako kasnije prepoznalo i shvatilo da je došlo do vatre u prtljažniku. Ja se sećam da je porodica identifikovala prsten žene i njene sandale, ali muško telo je bilo gotovo 70% spaljeno. " Dakle, to ste videli. Samo malo strpljenja. Dakle, kao prvo kada je reč o telu R-18, ženskom telu, da li znate da li je ono bilo pronađeno u prtljažniku automobila, kao što tvrdi gospodin Jovović, ili tih nekoliko, 2 do 3 metra udaljeno od auta, kao što to navodi sam gospodin (...) (*Izbrisano po nalogu Pretresnog veća*) (...)

SVEDOK DUNJIĆ – ODGOVOR: Ja zaista ne mogu tu da preciziram, jer ja nisam učestvovao direktno u tome, tako da ne znam, ovaj, gde su tela direktno pronađena, da li u prtljažniku ili pored vozila, mada se na onoj fotografiji koju smo maločas gledali, tog vozila, R-18, vidi jedno telo pored samog vozila. Međutim, ja nešto drugo sad, pravim pauzu, ... posmatram, da bih nešto samo proverio. Ja ću pročitati zapisnik, obdukcioni, koji se odnosi na jednu povredu kod tela ove žene. To je tačka 8. odbukcionog zapisnika.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Hvala.

SVEDOK DUNJIĆ – ODGOVOR: "U predelu unutrašnje strane, desne očuvane potkolenice, u srednjoj trećini, na 26 cm iznad ravnih tabana, nalazi se kružni rupičasti defekt kože, prečnika oko 0,7 cm, kroz koji prominira u dužini oko 1 cm, vrhom upolje okrenut, deo metalnog projektila, bez košuljice. Po vađenju projektila, reparisanjem mekog tkiva,

konstatuje se da je dno kanala defekta u potkožno mekom tkivu i isto dopire do opnice mišica. " Ovo sam pročitao da bih ilustrovao da je ovaj projektil morao da bude jako usporen i da nije probio celu debljinu mekog tkiva noge, što navodi na zaključak da je morao da prođe kroz neku čvrstu prepreku i da je telo moralo da bude unutar nekog prostora koji je sprečio dalji prodor projektila u telo. Iz ovoga što sam rekao, može da se zaključi da je telo, vrlo moguće, bilo u gepeku ili u vozilu...

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Ja se izvinjavam što vas sada prekidam gospodine Dunjiću. Zaustavite se na momenat, da razmilimo o ovome što ste nam rekli. Čini se da nam kažete sledeće, da metak ne prostreli nogu, nego da se zaustavi u tom mekom tkivu, da je za to potrebno da on probije prvo nešto drugo. Da li sam dobro razumeo?

SVEDOK DUNJIĆ – ODGOVOR: Da, on mora da izgubi početnu snagu koju ima, normalno, svaki projektil. Drugim rečima, znači da on mora da bude usporen.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Zaustavimo se na trenutak. Dva pitanja. Kao prvo, jedan od razlog zbog kojeg bi metak mogao da se zaustavi u mekom tkivu, jedan od razloga zbog kojeg je mogao biti usporen, recimo da je mogao biti ispaljen iz velike udaljenosti, zar ne? Što je udaljenost veća, to se smanjuje brzina projektila, zar ne?

SVEDOK DUNJIĆ – ODGOVOR: Da, u pravu ste.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Hvala. Kao drugo, gospodine Dunjiću, ovo nam ne pomaže u tome da utvrdimo da li je telo koje bilo spaljeno, bilo u prtljažniku automobila, kako bi se sakrilo. Ne pomaže nam ništa da li je mrtvo telo bilo stavljeno u prtljažnik automobila. Jer, ako su vaši zaključci tačni, da su ti projektili vezani za uzrok smrti, dakle, osim ako vi ne tvrdite da se tu pucalo na mrtvo telo, nama neće biti ni od kakve koristi ako utvrdimo da li je to mrtvo telo već bilo u prtljažniku automobila ili ne, zar ne?

SVEDOK DUNJIĆ – ODGOVOR: Ako govorimo o konkretnom slučaju, o konkretnom slučaju, pored ovoga, ova osoba imala je višestruke prelome glave, vratnog dela kičme, kao i prelom leve ramenjače i leve golenjače. Znači, ovo nije bila jedina povreda. Kao drugo, mi smo i u našem zaključku, stručnom, rekli i to je stav naše škole, naše škole kad kažem, mislim na sudsku medicinu, da je veoma teško utvrditi uzrok smrti kod ljudi koji se nalaze u odmaklom stepenu truležnih promena.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Izvinite što vas prekidam. Da li ste vi sami videli to telo kada ste 11. otišli na kanal? Da možemo reći Tribunalu gde se nalazilo. Samo pričekajte još malo. ... Hteli ste, ...nešto tu oklevate. Jeste li bili ili niste?

SVEDOK DUNJIĆ – ODGOVOR: Bio sam, bio sam na kanalu. Nego, ne mogu da se setim da li sam to direktno telo video, ali sam video taj automobil koji se nalazi neposredno ispod onog vodopada, na početku onoga prirodnog toka kanala, prema Radonjićkom/Radoniq jezera. Znači, automobil je bio neposredno ispod ovoga vodopada, tu je bilo i to se vidi na fotografijama.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Mene zanima telo, gospodine Dunjiću. Dakle, pogledajte svoju izjavu svedoka, u paragrafu 412. Molim vas da pogledate paragraf 412.

SVEDOK DUNJIĆ – ODGOVOR: Samo da završim još ovo, pa ću pogledati. Jedno telo je viđeno pored automobila.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Postaviću vam ovo pitanje. Da li ste vi lično videli to telo kada ste 11. stigli na kanal? Imali ste sad priliku da pročitate izjavu.

SVEDOK DUNJIĆ – ODGOVOR: Da, pročitao sam.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Gde je bilo telo u tom trenutku kada ste ga videli?

SVEDOK DUNJIĆ – ODGOVOR: Telo koje je obeleženo posle sa 18, se nalazilo i videlo se odmah pored kanala. Ali ja moram ovde da vam samo kažem, ja ne znam da li je to u mojoj prethodnoj izjavi bilo ili nekog od svedoka. Taj automobil je bio prevrnut.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Da, to smo shvatili.

SVEDOK DUNJIĆ – ODGOVOR: I tako je stajao tu i to telo se videlo.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Videli ste jedno telo. Malopre sam pokazao izjavu svedoka (...) (*Izbrisano po nalogu Pretresnog veća*) (...) u kojoj stoji da je spaljeno muško telo, takođe bilo pronađeno, 2, 3 metra udaljeno od vozila. Da li nam možete reći nešto o tome? Da li je 2, 3 metra od automobila bilo pronađeno spaljeno muško telo?

SVEDOK DUNJIĆ – ODGOVOR: Ja sad ne mogu da se setim tog detalja.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Kada budete pregledali izveštaje tokom večeri, zamoliću vas da identifikujete neko muško telo sa 80% nagoretina, kao što je naveo gospodin (...) (*Izbrisano po nalogu Pretresnog veća*) (...)

SUDIJA ORIE: Zamoliću da se ovaj zahtev isprinta i za svedoka.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: U paragrafu 421 svoje izjave kažete da je autopsija tog tela, pokazala ne samo tragove nagorelosti, nego i oštećenja uzrokovana zubima životinja koje su nanese posle smrti. Da li to vidite? To je u paragrafu 421 vaše izjave svedoka, tamo kažete da ima oštećenja životinjskim zubima. Da li to ukazuje da se radilo o životinjama koje su pokušale to da jedu?

SVEDOK DUNJIĆ – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Pretpostavljam da, ukoliko bi telo bilo pronađeno u prtljažniku automobila, ako su ga tamo pronašli kriminalistički tehničari, onda njega životinje nisu mogle da jedu, ako pre toga neko vreme barem nije bilo napolju, na otvorenom.

SVEDOK DUNJIĆ – ODGOVOR: Ja zaista ne mogu to da komentarišem, taj iskaz i ostale iskaze. Ja mogu samo ono što smo utvrdili na obdukciji. Svaka povreda na telu, na mrtvom pronađenom lešu, koja krvari, privlači životinje i sad, ja mogu samo da pretpostavim, imam tragove od životinja, gde je to telo tačno bilo, da li u gepeku, pa iz gepeka izvučeno, pazite, od životinja, ili je bilo pored? Ono što je ostalo tu kao dilema i ono što sam ja video, da se vozilo prevrtalo i vrlo je moguće da je u toku tog prevrtanja telo i možda ispalo, pa je bilo dostupno životinjama ili je bio poklopac otvoren, pretpostavimo, od gepeka, pa je opet bio pristupačan životinjama.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Ja vas u potpunosti razumem, gospodine Dunjiću. Razlog zbog kojeg vas to pitam, s obzirom da sam vam pokazao izjavu svedoka gospodina

Jovovića, u kojoj stoji da je telo pronađeno kada su on i gospodin (...) (*Izbrisano po nalogu Pretresnog veća*) (...) otvorili prtljažnik. Drugim rečima, kaže da je pronađeno u zatvorenom prtljažniku. Međutim, ako imamo tragove da su ga životinje pokušavale jesti i ako je pronađeno u zatvorenom prtljažniku, to znači da je ranije moralo biti negde na otvorenom, kako bi se uopšte mogla stvoriti mogućnost da neke životinje pokušaju pojesti to telo, zar ne?
SVEDOK DUNJIĆ – ODGOVOR: Pa, to može da bude samo jedna od pretpostavki.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Razumem. Zamoliću da nakratko pređemo na privatnu sednicu.

(privatna sednica)

SEKRETAR: Ponovo smo na otvorenoj sednici.

SUDIJA ORIE: Hvala.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Jedna od osoba koju ste ovde naveli je u ovom postupku rekla da je bila prisutna u hotelu "Paštrik" tokom identifikacije i ona je Pretresnom veću rekla da nikad nije čula za ovo što je navedeno u paragrafu 426 vaše izjave svedoka, niti da je bilo ko u njegovoj prisutnosti, od njegovih rođaka u hotelu "Paštrik" tako nešto rekao. Naime, u paragrafu 426 se navodi da su srodnici naveli sledeću priču o tome kako je žrtva nestala: "Ilira je u vreme nestanaka još uvek dojila bebu. Pripadnici OVK su došli u Tushijevu kuću, u jednom zaseoku blizu Đakovici/Gjakovë, otišli su direktno do kuće žrtve kao da je to bilo planirano. Jedan od rođaka je otišao do kuće i uzeo bebu pre nego što je OVK odvela Iliru i Tusha. Ne sećam se da li su srodnici rekli",

(privatna sednica)

SEKRETAR: Časni Sude, sada smo na otvorenoj sednici.

SUDIJA ORIE: Dakle imamo pauzu do 06 i 15 i odmah ćemo početi sa zatvorenom sednicom.

(pauza)

(privatna sednica)

SEKRETAR: Časni Sude, sada smo ponovo na otvorenoj sednici.

SUDIJA ORIE: Hvala vam, gospodo sekretar.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Molim vas da pogledate paragraf 354. Vi tu pominjete određene fizičke okolnosti u kojima je pronađeno telo R-14 i ja ću pročitati za zapisnik te dve rečenice, na koje sam hteo da vas uputim. Vi kažete, citiram: "Pronašli smo tela 12. septembra, neposredno pored betonskog zida kanala. Tanak sloj zemlje i šljunka je pokrivaio i to je verovatno bilo prirodno, a ne ljudskom intervencijom. Naše je mišljenje da je kiša dovela do toga da je zemlja prekrila telo. " Da li vidite to?

SVEDOK DUNJIĆ – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Hteo bih samo da to bude jasno. Kada kažete, naše je mišljenje, očigledno je da se ne radi samo o vašem mišljenju, već i još nekoga. Ko je još delio to mišljenje sa vama?

SVEDOK DUNJIĆ – ODGOVOR: Pa, sva trojica, profesor Aleksandrić i doktor Ječmenica. Mi smo o tome raspravljali, razgovarali i došli do takvog mišljenja.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Dakle, profesor Aleksandrić se složio sa tim zaključkom da je taj sloj šljunka koji je pokrivaio telo R-14, nastao prirodnim putem, a ne da je to neko naneo na to telo. Je li tako?

SVEDOK DUNJIĆ – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Kada je on svedočio o tom telu, profesor Aleksandar je rekao ovom Pretresnom veću, mi smo pronašli tela 14 i 15 iza jedne gomile šljunka, citiram, "koje nije tamo mogla nastati prirodnim putem, to nije tamo moglo biti sprano i naneseo vodom, bilo je sasvim očigledno da je ta gomila bila napravljena ljudskom rukom. " Molim vas da nam pomognete sad u ovome. Vi nam kažete da je o tome jasno vođen razgovor iz koga se došlo do zaključka da je ta gomila šljunka tu nastala prirodnim putem, a da je nije napravio čovek, a profesor Aleksandrić je svedočio upravo suprotno. Možete li nam baciti malo svetlosti na to? To je u zapisniku 6774, u 13 redu.

SVEDOK DUNJIĆ – ODGOVOR: Tamo postoji, na tom mestu, kako se to vidi na fotografijama, dosta sitnog kamenja i postoji nekoliko većih komada. Ovo o čemu ja govorim, ovaj tanki sloj zemlje, tanki sloj zemlje i tog sitnog šljunka je sigurno sprala kiša sa viših pozicija na toj strmini. Ovo krupno kamenje i krupniji komadi šljunka koji su pronađeni na tom prostoru, su morali da budu doneti ili gore na površinu, odnosno na gornjim delovima iznad leša i oni nisu u sastavu te zemlje i on, pretpostavljam, da je mislio na to, da je to doneto. Kako se našlo tu na tom mestu, ja ne znam, ali ovaj tanak sloj zemlje koji je bio i ovaj šljunak što se vidi na fotografijama, to se lepo vidi kako je tu voda, odnosno kiša, spirala tu zemlju i kišu i nanosila.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Razumem. Da vas pitam sada, molim vas, u vezi nečeg drugog. Pogledajte 97. pasus vaše izjave i sada ću vam postaviti neka pitanja o datumima, procenama o vremenu smrti, koje ste vi dali, u odnosu na ove posmrtno ostatke koje je vaš tim ispitivao. U paragrafu 97 vi kažete da ne možete tačno da procenite vreme smrti, pošto su tela bila izložena raznim prirodnim elementima i da stopa truljenja zavisi od vremenskih uslova. Samo da vam jasno objasnim da ova pitanja koja hoću da vam postavim se odnose na one posmrtno ostatke koji su pronađeni u području kanala, dakle, bilo u kanalu

ili pored zida, a ne na one ostatke koji su pronađeni na *Ekonomiji*. Prema tome, sada ću vas pitati samo o ostacima od R-1 do R-35. Ne ulazeći detaljno u to, paragraf po paragraf, gospodine Dunjiću, vi ste kategorizovali, vi i vaš tim, ove ostatke i podelili ih na 7 kategorija i to po starosnoj dobi. Vi ste identifikovali 3 skupine ostataka i rekli da su oni umrli u nekom periodu, bilo u aprilu ili maju, to su R-12, 13 i 14. Za 11 posmrtnih ostataka ustanovljeno je da su umrli između aprila i avgusta, za dve skupine ostataka je utvrđeno da su umrli između aprila, maja i avgusta, 13 između maja i avgusta, jedna u julu ili avgustu, 1 u avgustu, a za dve skupine posmrtnih ostataka niste mogli dati datum. U vezi sa tim, hteo bih da vas zamolim da protumačimo ono što vi govorite o datumima, odnosno vremenu smrti. Kada u svojoj izjavi govorite o bilo kom konkretnom telu, da bi se po izgledu ostataka moglo zaključiti da je smrt nastupila u periodu između aprila i avgusta. Da li to znači, da bismo ovo pojasnili, da je najraniji datum kada je moglo doći do smrti bio, bilo koji period u toku meseca aprila, a da je najkasniji datum bilo koji trenutak u mesecu avgustu? Da li su to, u osnovi, oni parametri koje vi ovde postavljate?

SVEDOK DUNJIĆ – ODGOVOR: Kod trulih leševa, veliki broj faktora utiče na izgled leša, odnosno, na stepen truljenja i raspadanja....

SUDIJA ORIE: Profesore, samo na trenutak želim da vas prekinem. Ono što gospodina Emmersona interesuje, je da li su ta dva datuma koja ste vi dali, krajnje granice ili ne. On vas nije pitao na osnovu čega ste vi to zaključivali. Njegovo pitanje je bilo da li, kada vi kažete od aprila do avgusta, to znači da nije moglo biti pre aprila ili ne kasnije od avgusta. To je bilo njegovo pitanje. Molim vas da se na to usredsredite, a metodi bi mogli biti neko drugo pitanje.

SVEDOK DUNJIĆ: Ovo su dva intervala, znači najšira moguća intervala, april i maj, s tim da ne možemo da preciziramo, da li je to 1. april i 31. avgust, ili je to neki period, to je uglavnom period u kome su mogli ovi ljudi da, da im se desi to što im se desilo. Znači, to je najširi mogući interval, bez preciziranja.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Da. Da li iz toga sledi, gospodine Dunjiću, da kada vi kažete, u vezi sa bilo kojim od ovih tela, da je smrt mogla nastupiti u bilo kom trenutku između aprila i avgusta, to znači da je taj pojedinac mogao umreti, na primer, sredinom avgusta?

SVEDOK DUNJIĆ – ODGOVOR: Da. Pojedina tela koje su imala određene truležne promene su mogla da budu usmrćena, odnosno, da kažem da je smrt mogla da nastupi i u drugoj polovini avgusta i u prvoj polovini avgusta, znači, bez preciziranja tačnog datuma.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Pa, na primer, mi znamo iz nekih drugih svedočenja da su srpske snage, uključujući i pripadnike paravojsnih jedinica, zauzele Glođane/Gllogjan 11. i 12. avgusta. Da li iz toga sledi da, kada vi kažete da je datum od aprila do avgusta uključujući i te mesece, da je smrt mogla nastupiti, otprilike, u to vreme?

SUDIJA ORIE: Da, gospodine Dutertre.

TUŽILAC DUTERTRE: Pa, ovo pitanje je dosta uopšteno. Pretpostavljam da, ako se govori o nekom telu, da bi profesor mogao da odgovori. Međutim, ako se ovako postavi, prilično je neodređeno pitanje.

SUDIJA ORIE: Pa, mislim da nije problem neodređenost, već u tome da se u pitanju već sadrži i odgovor, a čitajući prethodne odgovore svedoka, sasvim je jasno da je to moglo biti ne ranije od 1. aprila i ne kasnije od 11. ili 12. avgusta. Nastavite, molim vas.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Da pogledamo sada konkretno pojedince. U vezi sa R-14, to je paragraf 361, vi tu iznosite tezu da, po vašoj proceni, a na osnovu *postmortem* nalaza, stepen truležnih promena za R-14, odgovara tome da je smrt nastupila, možda, u aprilu ili maju. Vidite li to?

SVEDOK DUNJIĆ – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: A R-15, to je sledeći slučaj. U njegovom slučaju, u pasusu 371, vi ste zabeležili uopšteniju formulaciju, koristeći, „između aprila ili maja do avgusta“. Vidite li to, to je u pasusu 371, mada tu stoji 1995, pretpostavljam da ste mislili 1998. Vidite li to?

SVEDOK DUNJIĆ – ODGOVOR: Da. To je greška.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Da, ali da bi bilo sasvim jasno, R-15 je prvobitno bio identifikovan korišćenjem tradicionalnih metoda, kao osoba po imenu Milovan Vlahović. To stoji u 377, ali nakon naknadne analize ispostavilo da se radi o osobi koja se zove Istref Krasniqi, a to je muž R-14. Dakle, R-14 i R-15 su bili muž i žena. Vidite li to? A mi smo čuli svedočenje o tome da je ovaj par poslednji put viđen zajedno, i to da su ih videli njihovi rođaci, sredinom jula. Hteo bih da nam objasnite, ukratko, ako mi dopustite, molim vas da mi objasnite, kako i zbog čega ste vi smatrali da možete da kažete da je u slučaju R-14 smrt morala nastupiti već aprila ili maja, dok u vezi sa R-15 niste bili u mogućnosti da date takvu procenu? Pokušavam da razumem kako protumačiti tu marginu greške. Dakle, kako ste u vezi sa R-14 mogli da kažete da je smrt morala nastupiti u aprilu ili maju?

SVEDOK DUNJIĆ – ODGOVOR: Pa, to smo zaključili na osnovu stepena truležnih promena, jer nisu one bile identične i stavljanjem šireg dijapazona, vremenskog, omogućava nam da se drugim metodama, eventualno, koje se sprovedu istragama i istražnim radnjama, to precizira. Prema tome, u trenutku kada smo mi to radili i ovo kad smo posmatrali, mi nismo imali ni jedan detalj koji bi ukazivao o kome se radi, kad su nestali i, ovaj, pod kojim okolnostima. Znači, stavljanjem najšire mogućnosti, vremenske, kad je to, truležna promena kako izgleda, mi pokušavamo da usmerimo istragu, s jedne strane. A sa druge strane, uslovi pod kojima se leševi, pod kojima su bili, su ipak bili, na neki način različiti, da li su na površini ili nisu, ili su bili zakopani, delimično prekriveni zemljom, itd. Mi to smo, samo ono što smo imali na licu mesta, tumačili. I na osnovu toga...

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Da. Ja razumem opšti pristup, gospodine Dunjiću. Međutim, problem koji ja vidim je u ovome. Vi, u odnosu na R-14, niste dali taj najširi mogući interval, vi ste to suzili na april ili maj. A ako je situacija takva da je taj pojedinac bio još uvek živ sredinom jula, da li vam to ukazuje na marginu greške u vašem pristupu?

SUDIJA ORIE: Gospodine Emmerson, vi sada ovde mešate dosta stvari. Dakle, stav da je ta osoba, u stvari, još uvek bila živa sredinom jula, nema nikakve veze sa marginom greške u osnovi. Margina greške određuje se metodama koje su korišćenje i na to ne utiče da li je neka osoba, prema nekom svedočenju još uvek bila živa ili ne u nekom trenutku. Želim da se

fokusirate na dodatno pitanje, jer to je ono što je relevantno. Dakle, profesore Dunjiću, gospodin Emerson je pokrenuo sada, a zaboravimo ostala svedočenja koja smo čuli. Dakle, gospodin Emerson pita, kako ste bili u mogućnosti da utvrdite da je R-14, umrla, čini mi se u aprilu ili maju, dok ste za R-15 rekli da je to bilo u nekom trenutku između aprila i maja i avgusta. Dakle, za onaj period koji je bio dalje u prošlosti, vi ste bili relativno konkretniji, dok kada je reč o širem vremenskom intervalu, koji je bliži datumu kada je vršena istraga, vi ste bili manje precizni. Na osnovu čega ste mogli da napravite tu razliku u određivanju trenutka, za koji kažete da su te osobe morale tada izgubiti život?

SVEDOK DUNJIĆ: Časni Sude, ja moram reći da je ovo okvir, što ne znači da nije moglo telo da bude, odnosno ta osoba usmrćena pre aprila ili da bude usmrćena posle avgusta. Ja sam dao najširi mogući okvir. A što se tiče tela R-14 i R-15, u međusobnom upoređivanju stepena truležnih promena, po nekom iskustvu, sam imao utisak da se ova osoba kao R-14, koja se ovde spominje, da je kod nje više uznapredovala truležna promena i smatrao sam da je to razlog, odnosno da je to razlog da sam dao ovaj okvir. Ja ne mogu da budem decidan i da tvrdim, ali ovo je isto truležna promena koja je mogla da nastane i u junu, i u julu, a čini mi se, i pokušao sam i na osnovu tih truležnih promena da budem što precizniji u utvrđivanju tog nekog minimalnog okvira, znači april maj, što ne znači da nije mogla da bude i kasnije usmrćena. To nisu čvrsti okviri, kad se kaže i april i maj, ili april, maj i avgust. To nisu apsolutno čvrsti okviri. Ovde sam imao više truležnih promena i smatrao sam da je to telo ranije usmrćeno, koje bi odgovaralo aprilu i maju, s tim da ja dozvoljavam mogućnost, znači kao stručnjak, da je moglo i kasnije, ali za istragu i za neke druge istražne radnje koje ja nisam sprovodio, ja sam davao jedan okvir. To iz razloga, znači, to se i radi iz razloga istražnih radnji, daljih istražnih postupaka, jer moramo da damo neki okvir vremena smrti, s tim da truležne promene koje se uoče, ako su frapantno različite, recimo i vidu skeletizacije koja ipak malo duže traje vremenski, pod određenim uslovima, mi ćemo reći, ovo telo, ovo telo nije moglo da, recimo, bude usmrćeno u aprilu, maju, nego je moralo da bude pet meseci ili šest ranije.

SUDIJA ORIE: Ne. Dozvolite da vas prekinem. Za R-15 dajete vremenski okvir,

ADVOKAT EMMERSON: Ne, ne, za R-14, za R-14 je bio taj period od dva meseca.

SUDIJA ORIE: Da, ja sam se zbunio. Dakle, za jedno telo dajete okvir od dva meseca, a za drugo telo dajete okvir od pet meseci. Na osnovu čega ste se za R-14 opredelili za taj jedan uži, a R-15 za jedan širi period. Samo je to pitanje.

SVEDOK DUNJIĆ: Na osnovu stepena truležnih promena, izraženosti truležnih promena i veće skeletizacije.

SUDIJA ORIE: Moram reći da imam poteškoća sa shvatanjem vašeg odgovora. Ako vi kažete da su truležne promene bile više uznapredovale, onda bih očekivao da se radi o dužem periodu, recimo od januara do maja, a ne ovakva razlika koju ste naveli u vezi sa ovim konkretnim... Da li razumete šta me muči? Jer, kažete više uznapredovale truležne promene. Onda kažem, verovatno je došlo do smrti ranije, ali ne razumem na osnovu čega objašnjavate dali ste razmak od aprila do maja, pa kažete, dakle, truležne promene su više uznapredovale,

a za ovo drugo telo dajete period od pet meseci, april ili maj pa sve do avgusta. To mi nije logički jasno, ni metodološki.

SVEDOK DUNJIĆ: Promene koje se vide na telu, meni je žao što sad ne možemo da vidimo tu fotografiju R-14, i nedostaci određenih kostiju koji, recimo nedostaju, ukazuju na duži boravak na otvorenom prostoru i okvirno te promene su mogle da odgovaraju, komparativno da odgovaraju osobama koje su nestale u aprilu, za koje smo imali podatak da su nestale u aprilu, truležne promene, a za R-15 je širi dijapazon, jer nismo, i pored tih truležnih promena, nismo našli promene koje bi ukazivale preciznije, recimo, na neki duži boravak, u smislu, pa isto april mesec, moguće, do kraja avgusta. A ovde smo imali takvu izraženu dekompoziciju i truležne promene da smo mislili da je ta smrt, odnosno da je taj leš negde u aprilu ili maju, najverovatnije, s tim nestao, odnosno nastupila smrt, s tim da dozvoljava se mogućnost da je i pre aprila i kasnije, posle maja meseca, moglo da dođe do smrtnog ishoda. Tu nema egzaktnog pokazatelja, to hoću da kažem. Nema egzaktnog pokazatelja koji će da kaže, da ovo je sad telo u aprilu, ovo je u maju i zato je, ja sam, to je lično iskustvo moje, na tim slučajevima koje sam radio, da mogu da kažem da je, da mi ovde odgovaraju truležne promene da su nastale, znači, avgust, juli, juni, maj, tri, četiri ili pet meseci pre nego što smo vršili ekshumaciju, odnosno obdukciju, a za ovo telo nisam imao čvrstih dokaza, ali dozvoljavam mogućnost da je i ono moglo da nastane, R-15, da je i ono moglo da bude smrtni ishod u aprilu, ali su promene relativno bile očuvane, tkiva su bila očuvana da mogu da kažem da je moglo da nastupi i u avgustu. Za ovakvu analizu, pored svih tragova koji su pronađeni, potrebno je vršiti i komparativnu analizu onih drugih delova, onih drugih leševa koji su pronađeni, tako da je nemoguće samo izvući ovaj jedan leš.

SUDIJA ORIE: Gospodine Emmerson, za razliku od ranijih situacija, sada sam pogledao koliko je sati, imamo 5 minuta do 7. Hteo bih prvo da pročitam izjavu Pretresnog veća koja se ne odnosi ni na koji način na ovog svedoka. Za to će mi trebati dve minuta. Takođe bih želeo da proverim da li je profesor Dunjić dobio ili da će tek dobiti, one relevantne delove transkripta koji će mu omogućiti, da tako kažem, da napravi domaći zadatak, koji je on prihvatio, u vezi sa onim plavim registratorom. Sekretar mi kaže da je to odštampano, ta dva dela transkripta. Dakle, profesore Dunjiću, samo što nismo završili sa radom za danas, tako da ću vas sada zamoliti da se povučete. Ali, pre toga želim da vam dam uputstvo da ne razgovarate ni sa kim o vašem dosadašnjem ili predstojećem iskazu. Takođe, nemojte ni sa kim razgovarati o ovom domaćem zadatku za večeras. Pretresno veće vam je zahvalno što ste spremni to da uradite. Gospodine Guy-Smith.

ADVOKAT GUY-SMITH: Prethodni put kada je gospodin Dunjić bio ovde sa nama, došlo je do jednog pitanja vezanog za analizu kose i ja sam zamolio da se eventualne beleške ili mikroskopska istraživanja koju profesor ima, dostave Odbrani. Ja sam razgovarao sa gospodinom Dutertreom danas. On nema ništa, a vidim da gospodin Dunjić ima celu gomilu papira. Ne znam da li to možda uključuje i ovo što je mene zanimalo.

SUDIJA ORIE: Pa, pitaćemo. Dakle, kada smo razgovarali o analizi kose, da li imate bilo kakve beleške o tome, bilo beleške sa pregleda ili mikroskopskog ispitivanja? Da li ste nešto sa sobom poneli danas?

SVEDOK DUNJIĆ: Nažalost, sudija, mi nismo vršili mikroskopska pretraživanja te kose, već samo makroskopski pregled u toku obdukcije i upoređivanja. Tako da, precizno utvrđivanje, da li je kosa sa tog tela, pored koga je nađena ona omča sa kosom, zaista to nemam.

SUDIJA ORIE: Mene je samo zanimalo, ono što ste vi uočili u vezi sa time, da li je to u onom materijalu koji je nama već stavljen na raspolaganje ili imate nešto još dodatno, beleške, izveštaje, bilo šta u vezi sa pregledom te kose?

SVEDOK DUNJIĆ: Ne, nemam ništa.

SUDIJA ORIE: Dakle, gospodine Guy-Smith, to je odgovor na vaše pitanje.

ADVOKAT GUY-SMITH: Hvala.

SUDIJA ORIE: Profesore Dunjiću, želeli bismo da ponovo dođete sutra, u 14.15 časova, u jednoj drugoj sudnici, u sudnici broj 3. Dakle, kada govorim o večerašnjem domaćem zadatku, sada sam se setio da imate vremena i ujutro. Dakle, neće biti valjda problema. Zamoliću poslužiteljicu da vas sada izvede iz sudnice i, molim vas, da dođete sutra. Ovaj plavi registrator ćete poneti sa sobom.

(svedok napušta sudnicu)

SUDIJA ORIE: Sad bih samo pročitao nešto, naravno, ako se nešto dogodi izvan sudnice što mora da uđe u zapisnik, mi ćemo to pročitati za zapisnik. Pretresno veće želi da da kratku izjavu kako bismo u zapisnik naveli nešto u vezi sa nizom događaja. 10. jula, Tužilaštvo je zatražilo video link u svrhu saslušanja jednog od svedoka. Izjave tog konkretnog svedoka, koje su bile vezane za taj zahtev po Pravilu 92 bis. 11. jula 2007. Pretresno veće je donelo odluku da uvrsti izjave tog svedoka i to 28. oktobra 2004. i 19. aprila 2007. kao i potvrdu po Pravilu 92 bis, a u skladu sa Pravilom 92 bis. Pretresno veće je donelo odluku da nema potrebe za unakrsnim ispitivanjem svedoka. Strane su obaveštene o ovoj usmenoj odluci, putem e-maila, koji je dostavio jedan od pravnih savetnika Pretresnog veća, 11. jula 2007. Pretresno veće će svoje obrazloženje ove odluke doneti zajedno sa odlukom o trećem kompletu zahteva prema Pravilu 92 bis. Posledica, dakle, ove odluke Pretresnog veća je da Pretresno veće odbija zahtev za uspostavljanje video linka. Strane su o tome obaveštene e-mailom 11. jula. To je bio kraj naše izjave. Možda je bolje da proverite e-mail, iako nije uobičajen način da se tako donose odluke, zato je potrebno da se to zvanično pročita za zapisnik. I, kao što sam rekao, obrazloženje ćete moći pronaći u odluci po trećem kompletu dokumenta, po Pravilu 92 bis. Nastavljamo sutra u 14.15 časova, sudnica broj 3.

Sednica je završena u 19:03 h.

Nastavlja se u utorak, 21. avgusta 2007. godine u 14.15 h.

